

τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ κοινωφελῶν θεσμῶν καὶ ταμείων, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ φιλοπατρία τῶν ἐν τῇ Κοριτσᾷ καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαβιούντων ὀρθοδόξων, τῶν ἐκ ταύτης τὴν καταγωγὴν ἐλκόντων. Κατὰ τὸ ἔτος 1904—1905 (σχολικὸν) τὰ ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς 2188 ὑπερβάντα κατὰ 584 λίρας τὰ τοῦ προηγουμένου ἔτους, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς λίρας 2091, καὶ ταῦτα ὑπερβάντα κατὰ 591 λίρας τὰ τοῦ πρὶν ἔτους ἔξοδα. Αἱ κατὰ τὸ ἔτος 1904—1905 γενόμεναι συνδρομαὶ τῶν κοριτσηνῶν ἀνῆλθον εἰς 461 λίρας. Εἰς προικοδοτήσεις κορασίων ἐδόθησαν ἐκ τοῦ λάσσου, τοῦ ταμείου τῶν κοινωφελῶν κληροδοτημάτων, λίραι 193, εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου πρὸς συμπλήρωσιν τῆς οἰκοδομῆς 638, εἰς μισθοὺς διδασκάλων, ἔξοδα σχολικὰ, παροχὴν βιβλίων τοῖς ἀπόροις 1112 λίραι. Νεώτεροι ἐλεοθέται ἀναγράφονται οἱ ἐν Σιμπίν-ἐλ-Κῶμ τῆς Αἰγύπτου ἀποθιώσαντες Δημήτριος Τσίτσικα καὶ Γεώργιος Ἀδάμ, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἐκληροδότησε διὰ διαθήκης πέντε χιλιάδας ἀγγλικῶν λιτρῶν πρὸς ἵδρυσιν καὶ συντήρησιν ἐν Κοριτσᾷ νοσοκομείου τῆς ἐλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος, ὁ δὲ δεύτερος ἐκληροδότησεν ἐπίσης πρὸς ἵδρυσιν καὶ συντήρησιν αὐτόθι ὀρφανοτροφείου ἅπαν τὸ μέρος τῆς περιουσίας αὐτοῦ τὸ ὑπολειφθισόμενον μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν εἰς συγγενεῖς τινὰς αὐτοῦ κληροδοτουμένων ποσῶν. Ἐκ τῶν παρασυναπτομένων τῇ λογοδοσίᾳ πινάκων καταφαίνεται ἡ εὐσέβεια, ἡ φιλογένεια καὶ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα τὸ πρυτανεῦον πασῶν τῶν δωρεῶν καὶ χορηγιῶν, πολλὰ διδάσκον πᾶσι τοῖς ξένοις καὶ ἐπὶ πλῆθει περὶ τῆς ἀρετῆς τῶν ὁμογενῶν καὶ τῆς εἰς τὰ πάτρια ἔθνη καὶ τὰς πατρίους παραδόσεις ἀφοσιώσεως.

Μερίμνα ὑπὲρ ἐκκλησιῶν. — Ἀξιοχρόν ἐκκλησιαστικῇ μερίμνῃ ἀπεστάλησαν εἰς τὰς ἱεράς μητροπόλεις Πελαγονίας καὶ Βοδενῶν ἐκκλησιαστικὰ ἱερὰ σκεύη καὶ ἄμφια, καθὼς καὶ τινὰ τῶν λειτουργιῶν βιβλίων πρὸς χρῆσιν τῶν παρὰ ταῖς δοκιμαζομέναις ὀρθοδόξοις κοινότησι λειτουργούντων ναῶν.

Κανονικὴ ἄδεια. — Αἰτήσας τοῦ πανιεροῦ μητροπολίτου Βιζύης κ. Νικοδήμου, ἐχορηγήθη συνοδικῶς αὐτῷ ἄδεια μεταβάσεως εἰς Θεσσαλονίκην πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἀσθενούσης ἀδελφῆς αὐτοῦ καὶ διευθέτησιν οἰκογενειακῶν τινῶν ὑποθέσεων.

Μητροπόλις Σμύρνης. — Ἡ ἐφορὰ τοῦ Βρεφοκομείου τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Σμύρνης ὑπέβαλε τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ παραιτήσιν πεισθεῖσα ὅτι ἡ οἰκονομικὴ θέσις τοῦ κατὰστῆματος ἐφθασεν εἰς σημεῖον ἀπροχώρητον. Πρὸς συντήρησιν τοῦ Βρεφοκομείου ἀπαιτοῦνται κατ' ἔτος 755 τοῦλάχιστον λίραι, ἐνῶ αἱ κατ' ἔτος εἰσπράξεις εἰς 445 συμποσούνται. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἀκριφὴς φιλογένεια καὶ τὸ θερμὸν αἶσθημα τῆς φιλάνθρωπας ἀγωνοῦ τὰ ἐμπόδια τὰ πρὸς ἐπίτευξιν ἀγαθηεργιῶν ὅπωςδῆποτε παρεμβαλλόμενα, ἡ δὲ φιλοτιμιότης κοινότητος τῶν ἐν Σμύρνῃ ὀρθοδόξων θέλει πράσχει καὶ νέον τεκμήριον τῶν τοιούτων αἰσθημάτων, ἐφ' οἷς ἐπιδεκτικὰς ἐτῶν πολλὰς διεκρίθη.

Πρὸς τὴν ἱερὰν Κοινότητα τοῦ Ἀγίου Ὁρους. — ἀποράσει συνοδικῇ καὶ κατ' ἀξίωσιν τοῦ μακρο. πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ ἐδόθησαν ὁδηγίαι τινὲς ἀφορῶσαι εἰς τοὺς προτιθεμένους ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὴν Ἀγίαν Γῆν μοναχοὺς, πρὸς πρόληψιν ἀταξιών τινῶν, εἰς ἃς προέβησαν μοναχοὶ τινες ξενόφρωνοι. ὧν ἡ καθόλου πολιτεία ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γῇ γίνεται σκανδαλίων πρόξενος. Ἡ Ἱερὰ Κοινότης θέλει ἀναγγεῖλαι πάσαις ταῖς ἱεραῖς ἐν Ἀγίῳ Ὄρει μοναῖς ὅτι πᾶς μοναχὸς, εἰς σκήτην ἢ μονὴν ἢ κελλίον ἀνήκων, ἢ ἐρημίτης, τρέφων τὸν ἅγιον πόθον τῆς προσκυνήσεως τῶν Ἀγίων Τόπων, δεῖον νὰ ἐφοδιχῆται διὰ γράμματός ἐπισήμου τῆς μονῆς, εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ὑπάγεται, δηλοῦντος σαφῶς, πρὸς τῷ ὀνόματι καὶ τῷ βαθμῷ αὐτοῦ, τὸν τε σκοπὸν τῆς εἰς Ἱεροσόλυμα μεταβάσεως (ἐὰν καὶ ἐτέρᾳ τις αἰτίᾳ πλὴν τοῦ προσκυνήματος ἀνγκάζῃ αὐτὸν εἰς τοῦτο), τὸ ἐνεργὸν τῆς ἱερωσύνης, καὶ τὸν χρόνον, κατ' ὃν θέλει διαμείνει αὐτόθι, καὶ ὅστις οὐδέποτε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται νὰ ἢ μακρότερος τοῦ ἐπὶ προσκυνήσει τῶν Ἀγίων Τόπων ἀπαιτουμένου. Οὕτω προληφθήσονται τινες ἀταξίαι, ἃς προὔκλεσεν ἀπὸ τινος ὁρῶστος μοναχοῦ Παντελεήμων, περὶ οὗ ληφθήσεται ὁροντὶς πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὴν πρέπουσαν μοναχῶ πολιτείαν.

Ἀρτοὶς ποινῆς. — Εὐμενέζ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἤρθη ἡ τῷ ἱερολογ. δικανῶ καὶ διδῆκτορι τὰ νομικὰ κ. Ἀνθίμῳ Ὁρφανίδῃ ἐπιβληθεῖσα ποινὴ, ὑποβλήσιν τὴν νενομισμένην αἵτησιν.

Λειτουργικὰ βιβλία. — Περὶ τὰ μέσα τοῦ προσεχὸς μηνὸς ἀπολύεται ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου ἡ κελεύσει τῆς Α. Θ. Π. ἐκτυπούμενη Ἀγία καὶ Μεγάλη Ἑβδομάς.

Πατριαρχικαὶ προσοφύσεις. — Χθὲς, ἐν τῷ νκίσκῳ τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς Πρεσβείας, τελοῦμένου μνημοσύνου ὑπὲρ τῆς ἐν Γαλλίᾳ θανούσης συζύγου τοῦ

παρά τῇ Υ. Πύλῃ πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας, ἐξοχ. κ. Κωνσταντίν, πρέσβη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. διερχομένων τὰς συλλυπητικὰς προσρήσεις τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τῷ ἐπιτετραμμένῳ τῆς Γαλλίας ὁ πρῶτος γραμματεὺς τοῦ Α. Θ. Π. Συμβουλίου κ. Π. Δ. Νικολόπουλος.

Ἐπισκέψεις. — Χθὲς προσῆλθεν εἰς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Π. ὁ ἄρτι ἐκ Ρουμανίας ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐπίτιμος κ. Χ. Ζάππας.

Ὀνομαστικὰ ἑορταί. — Τῷ παρελθόντι σάββατῳ τῆς πρώτης ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἠΰξατο διὰ τοῦ πανοσιολογ. Μ. ἀρχιεπισκόπου τὰ δέοντα τοῖς ἄγουσι τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἑορτήν κκ. Θεοδώρῳ Παπαδοπούλῳ ἐφέντη, πρῶν βοιωτῶν νομαρχίας, Θ. Μ. Κουρτζῆ καὶ Θ. Τζούνη — χθὲς δὲ μνήμη Πολυκάρπου ἱερομάρτυρος, ἐπισκέψατο μὲν οἱκοὶ τῶν ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτην Κολωνίας κ. Πολύκαρπον, ὃν ἐπισκέψαντο καὶ πάντες οἱ συνοδικοὶ μητροπολίται καὶ ἐγκριτοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, τηλεγραφικῶς δὲ συνεχάρη τοῖς ἑορτάζουσι πανιερ. μητροπολίταις Δεδωῶν καὶ Βελισσοῦ καὶ Ἐλασσῶνος καὶ Δομενίου.

ΟΦΦΙΚΙΟΝ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ

Ὁ ΤΙΤΛΟΣ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ, ἀπονέμενός ἐστι καίρως τε καὶ ἀκαίρως ὑπὸ σταχυοπηγιακῶν μονῶν εἰς τινὰς τῶν ἐν αὐταῖς ἀδελφῶν, ἐφείλκετο τὴν προσοχὴν τῆς Μ. Ἐκκλησίας ζητοῦσης ἵνα κατὰ τάξιν γίνωνται τὰ πάντα. Περί τοῦ τίτλου τοῦ ἀρχιμανδρίτου, ὃν καὶ αἱ μοναὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀπονέμουν εἰς ἡγουμένους αὐτῶν ἢ καὶ εἰς ἐπιτρόπους διαμένοντας ἐν μετοχίοις μοναστηριακοῖς, ἐσκέψατο ἡ Ἐκκλησία καὶ οὐχὶ ἄπαξ ἔγραψε, ζητοῦσα νὰ παύσῃ ἡ τοιαύτη συνήθεια, ἥτις ἄλλως τε φαίνεται καὶ τοῖς ἱεροῖς κηθεστώσιν ἀντιτιθεμένη καὶ τῷ δικαίωmati, ὃπερ αὕτη ἀπ' αἰῶνων κέκτηται, τοῦ ἀπονέμειν αὐτόν, ἢ αὐτορρημῶς, ἢ πρὸς ἱκανοποίησιν αἰτήσεως καὶ πόθου μοναστηρίου τινός, πρὸς τιμὴν ἐνὸς τῶν ἐν αὐτῷ προεχόντων πατέρων. Ἐσχάτως δὲ, ζητήσεως καὶ πάλιν γενομένης συνοδικῆς περὶ τοῦ ἀτόπου τῆς ὑπὸ σχολάζοντος ἐπισκόπου ἢ μητροπολίτου χειροθεσίας ἀρχιμανδριτῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, ἐγράφησαν ἐπιστολαὶ τοῖς ἐν Ἀθῶν τὸν μονήρη βίον μετερχομένοις πανιερ. ἀρχιερεῦσιν, ἐντελλόμεναι αὐτοῖς ἵνα μὴ χειροθεσίας ποιῶνται τοιαύτας ἀκανόνιστους. Ἐν τούτοις, καὶ μετὰ τὴν λήψιν τῆς ἐπιστολῆς, εἰς τῶν ἐκεῖ διαμενόντων προσέβη τῇ

18 δεκεμβρίου εἰς τοιαύτην χειροθεσίαν, οὐδεμίαν δυνάμενος νὰ προβάλῃ πρόφασιν τῆς τόλμης, μεθ' ἧς συνεχρώσθη πρὸς ἀθέτησιν κυριαρχικῆς συμβολῆς ἢ κυρίως εἰπεῖν δικταγῆς.

Πρὸς τοὺς ἀπροσέκτως ἀναγινώσκοντας τὰς πατριαρχικὰς ἐπιστολάς οὐδεμίαν νομίζομεν ὑπάρχουσαν ἀνάγκην ἀναπτύξεως τῶν λόγων, δι' οὓς ἀντέχεται τοῦ τοιοῦτου αὐτῆς δικαίου ἡ Ἐκκλησία. Ἐάν δ' ἐκτεινώμεθα νῦν ἐπὶ τοῦ θέματος, τοῦτο πράττομεν χάριν τῶν ἀναγινωστῶν ἡμῶν, οἵτινες πρέπει νὰ μάθωσιν ὅτι πᾶν τὸ ζητούμενον ἐδράζεται ἐπὶ λόγων καὶ συνθηκῶν, ὧς δεόν νὰ σεβώμεθα πάντες, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, πολλῶ δὲ μᾶλλον οἱ τὴν μοναχικὴν ἀσκούντες πολιτείαν, οἷς πρωτίστη ἐπιβάλλεται ἐντολὴ ἢ ταπεινώσεως καὶ ἡ ὑπακοή, δι' ἧς ἐθαυμάστωθησαν καὶ ἐσώθησαν πολλοὶ τῶν πάλαι μοναχῶν, καὶ ἦν μικρόθεν διδάσκονταί πάντες.

Γινώσκουσιν οὗτοι πάντες ὅτι ἀπὸ παλαιοτάτων χρόνων, ὅτε ἤρξαντο αἱ ἐν ἐνὶ οἰκοδομήματι συνοικήσεις πολλῶν μοναχῶν, ὁ ἡγούμενος ἦν δυνατόν νὰ λέγεται καὶ νὰ ᾖ ἀρχιμανδρίτης· ἐπειδὴ δὲ οἱ τῶν παλαιῶν μονῶν ἡγούμενοι ἦσαν οὐχὶ πάντες πρεσβύτεροι, ἀλλὰ καὶ διάκονοι καὶ μοναχοί, οὐδὲν ἄπορον ἐάν ἀπκνήσκη τις διάκονον ἀρχιμανδρίτην, ἀπ' αὐτῆς σχεδὸν τῆς ἑκκτονταετηρίδος, ἢ καὶ πρὶν αὐτῆς, ὅτε καὶ ἐν τῷ μαρτυρολόγιῳ βλέπομεν μοναχὸν διακρινόμενον διὰ τοῦ τίτλου τούτου καὶ τοῦτον, ἀντὶ παντός ἐτέρου ἱερατικοῦ βαθμοῦ, φέροντα. Τοιοῦτος ἦν ὁ ἐν ὁσίοις Βάδμος ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ ἱσαυροστόλου. Ὅτι δὲ τὸ σεμνὸν ὀφφίκιον ἔφερον κατόπιν οὐκ ὀλίγοι μεγάλων καὶ μικρῶν μονῶν ἡγούμενοι φανεροῦται καὶ ἀπὸ συνοδικῶν πρακτικῶν, ὧς ἐπὶ παραδείγματι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Γουστινιανοῦ τοῦ Α', ὅτε γινώσκουμεν καὶ Εὐθύθιον ἀρχιμανδρίτην καὶ διάκονον ἡγούμενον τῶν Ἀκοιμήτων, καὶ Συμεὼν καὶ Καϊουμᾶν καὶ Σαρουήλ ἀρχιμανδρίτας ἅμα καὶ διακόνους, ἡγουμένους μονῶν κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον. Ἀλλ' ὅταν ἀπαντῶμεν ἐπὶ πατριαρχοῦ τινός ἡγούμενον μονῆς οὐκ ἐκείνης ἀρχιμανδρίτην, καὶ τὴν αὐτῆς νέον ἡγούμενον, μετ' ὀλίγου ἔτη, ἄνευ τοῦ τίτλου τούτου ὑπογραφόμενον, ἐννοοῦμεν ὅτι καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ὧν ἤδη ἐμνήσθημεν, τὸ σεμνὸν ὀφφίκιον ἀρχιμανδρίτου ἐδίδοτο οὐχὶ εἰς πάντας, οὐδὲ χάριν πασῶν τῶν μονῶν. Οὕτω δὲ δεικνύεται σαφῶς ὅτι οὐδεμία μονὴ ἐκέκτητο τὸ δικαίωμα τοῦ ἔχειν καὶ ἀναγορεύειν ἀρχιμανδρίτην τὸν ἡγούμενον αὐτῆς, ὃν βεβαίως ἀνηγόρευεν ὁ πατριάρχης, διὰ τὴν πρωτεύουσαν ταύτην, ἢ ὁ ἐπίσκοπος, διὰ τὰς ἐπαρχίας, καίτοι καὶ ἕτεροι τίτλοι τιμῆς ἐνώ-

ρίς ὠρίσθησαν χάριν τῶν ἐπιφανῶν μοναχῶν. Τοιοῦτος ἦν ὁ τοῦ «ἐξάρχου τῶν μοναστηρίων» πόλεως ἡ ἐπαρχίας τινός, καὶ ὁ τοῦ «πρώτου» τῆς ἐρήμου Συρίας. Καὶ ἐν τούτοις, τοὺς ἐπὶ τιμῇ τίτλους τοῦτους ἐχορήγουν οὐχὶ πατριάρχαι καὶ ἐπίσκοποι, ἀλλ' ἀποφάσεις Συνόδων, διδάσκουσιν ἡμᾶς ὅτι πολλῶ ἦσαν οὐδεμιᾶ μονῇ ἐπετρέπετο ἡ ἀπονομὴ τίτλων τοιούτων, ἀφοῦ γνωστὸν ἐστὶν ὅτι καὶ αὕτη τῶν μοναχῶν ἡ κοινὴ καὶ ἡ ἐν τῷ μοναχολογίῳ κατὰτάξις ἦν οὐχὶ τῆς μονῆς δικαίωμα, ἀλλὰ τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως, ὡς ἐννοεῖ διττάτων ὁ τερσαρχοστός τῶν κανόνων τῆς ἀγίας ἐν Τρούλλῳ Συνόδου, καὶ αἱ παλαιότεραι εἰς αὐτὸν ἐρμηνεύει.

Τὸ δίκαιον τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῆς ἀναγορεύσεως ἀρχιμανδριτῶν ἐν μοναῖς, ἐὰν ἐξετάσωμεν βίους καὶ πολιτείας ὁσίων ἀνδρῶν, θέλομεν ἰδεῖ καὶ διὰ τῆς ἱστορίας ἐμπεδούμενον. Ἐπὶ παλαιῶν δειγμάτων Κοσμάς ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ὠνόμασε τὸν ὅσιον Χριστόδουλον (1075—1081) ἀρχιμανδρίτην καὶ πρῶτον τοῦ Λάτρου· εἰ δὲ λείπουσι τὴν σειράν τῶν πατριαρχικῶν γραμμάτων τὰ τῶν κατόπι δύο αἰώνων, ἀλλ' ἐκ τινῶν τῆς ΙΔ' ἐκχοντακτηρίδος δείκνυται σαφῶς ὅτι καὶ τὰς ἐπισημοτάτας αὐτοκρατορικὰς καὶ πατριαρχικὰς παρχαλὰς μοναῖς ἦν ἀπηγορευμένον τὸ ἀφ' ἐκτῶν χορηγεῖν τίτλον ἀρχιμανδρίτου τοῖς ἡγουμένοις αὐτῶν ἢ προκρίτοις αὐτῶν μοναχοῖς, εἶχε δὲ τὸ δίκαιον τῆς ἀπονομῆς ταύτης ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπὸ τὴν ἐπισκοπικὴν αὐτοῦ δικαιοδοσίαν μονάς, συνεπῶς δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν πατριαρχῶν διὰ τὰς ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐνορίᾳ ἐκαστος· οὕτως Ἀθανάσιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἀρχαίς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ἢ ἐν τέλει τοῦ ΙΓ', ἀπένειμε τὸ δίκαιον τῇ ἐν Πελοποννήσῳ μονῇ τοῦ Βροντοχίου τοῦ καλεῖσθαι τὸν τεύθεν τὸν ἡγούμενον αὐτῆς ἀρχιμανδρίτην καὶ πρωτοσύγκελλον· Φιλόθεος ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας ἀπένειμε τὸν τίτλον ἀρχιμανδρίτου προσωπικῶς εἰς τὸν ἡγούμενον τῆς ἐν Μεσημβρίᾳ βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ Ἀκροπολίτου Μακάριον, κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1369· καὶ μετὰ δώδεκα ἔτη Νεῖλος ὁ πατριάρχης ἐπεδωκίλευσε τὴν τιμὴν ἀρχιμανδρίτου καὶ πρωτοσυγκελλοῦ τῷ κατὰ κειρὸς ἡγουμένῳ τῆς ἐπίσης βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μονῆς τοῦ Προδρόμου τῆς Πέτρας, διότι τὸ τοιοῦτον ὀφρῖκιον ἀπ' αἰῶνων ἐκέκτηντο οἱ ἡγούμενοι τῶν πατριαρχικῶν ἐπίσης καὶ βασιλικῶν μονῶν Μαγγάνων καὶ Στουδίου. Ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς ἱστορίας τῶν ἀγιορειτικῶν μονῶν δείκνυται ὅτι καὶ πρὸ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος οὐχὶ ἀρχιμανδρίτης, ἀλλ' οὐδὲ ἡγούμενος ἠδύναντο νὰ χειροτο-

νήσωσιν αἱ μεγάλα βασιλικὰ καὶ πατριαρχικὰ μοναῖ, οὐδ' αὐτὴ ἡ Λαύρα· διότι τὸν ἡγούμενον αὐτῆς ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐχειροτόνει, καθὼς καὶ τὸν «πρῶτον» τοῦ Ἀγίου Ὁρους· ἐκπεσὼν δὲ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ τὸ δικαίωμα τοῦτο τὸ πατριαρχικὸν ἐπ' ἀνήγαγεν εἰς τὴν ζωὴν κατὰ τὸ 1498 ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἰωάννης Α' ὁ ἀπὸ Δράμας.

Μετὰ τὰς λιτὰς ταῦτα παρχαδεύματα, ὧν ὅμοια δυνάτον νὰ χορηγήσωσιν ἡμῖν τὰ γραμματοφυλακεία πολλῶν μονῶν, πρέπει νὰ πιστεύσωσιν οἱ ἀμφιβέλλοντες ὅτι τὸ δίκαιον τοῦ χειροθετεῖν ἀρχιμανδρίτας τοὺς ἡγουμένους ἢ προκρίτους μοναχοὺς ἱερῶν μονῶν ἀνήκει τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, παρ' οὗ δέον νὰ ζητῶσιν αἱ ἱερὰ μοναῖ τὴν ἀνάδειξιν ἡγουμένου ἢ τινος προέχοντος ἀδελφοῦ εἰς τὸ ὀφρῖκιον τοῦ ἀρχιμανδρίτου· τοῦτο δ' ὁ πατριάρχης δύναται νὰ χειροθετῇ ἢ ἐν αὐτῇ τῇ πρωτεύουσῃ τῆς πατριαρχικῆς αὐτοῦ δικαιοδοσίας, ἢ ἐν ἐτέρᾳ πόλει, ἢ ἐν αὐτῇ τῇ ζητούσῃ τοῦτο μονῇ, διὰ τινος τῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων. Οὕτω δὲ φείνεται γινόμενον τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ πρὸ ἡμῶν ἐπὶ τοῖς εἰς ἐπὶρχνὴ μετόχις στελλομένοις ἐπιτρόποις· αὐτὸ τὸ μικρὸν χρονικὸν τοῦ ἐν Μόσχᾳ δικαιμένου Ἰσθητικοῦ Μετοχίου γίνεται μάρτυς ἀψευδῆς—πολλοστός καὶ τοῦτο—ὅτι, ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐδέχετο τὴν χειροθεσίαν ὁ εἰς Μόσχην ἀποστελλόμενος ἡγούμενος τοῦ αὐτοῦ Μετοχίου, καθὼς τὸ χρονικὸν βεβαιοῖ ἀπαριθμοῦν ἀπὸ τοῦ 1706—1742 τοὺς ἡγουμένους Σκουρήλ, Κυπριανόν, Βενιαμίν, Ἀθιμῆλεχ, καὶ Φιλάρετον «προσφεθέντας» ἤτοι χειροθετηθέντας ὑπὸ τῶν αἰμνήτων πατριαρχῶν Γαβριήλ, Σεραφεῖμ, Νεοφύτου καὶ Παΐσιου. Χαρακτηριστικὸν δὲ καὶ τὸ συμβῆναι ὅτι ὁ τῷ 1745 διορισθεὶς ἡγούμενος Παρθένιος, διαμένων ἴσως ἐν Μόσχᾳ ἕως τότε, ἐδέξατο τὴν χειροθεσίαν ἀπὸ τοῦ μητροπολίτου Ραζανίου Στεφάνου, οὐχὶ δ' ἀπὸ χειρὸς τινος τῶν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει μητροπολιτῶν, ὡς ἐπεκράτησε, δυστυχῶς, ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἡ κακὴ συνήθεια, τερματοκλήσασα τὴν θεωρίαν ὅτι τῶν μονῶν δίκαιον τὸ ἀρχιμανδριεῖον. Τοιοῦτην διδασκαλίαν ἡγνόουν πάντες οἱ πρὸ ἡμῶν αἰῶνες, ἀγνοεῖ καὶ τὸ κανονικὸν ἡμῶν δίκαιον, τὸ καὶ τὴν κοινὴν τῶν μοναχῶν υποβάλλον τῇ κρίσει τοῦ ἐπισκόπου. Πιστεύομεν ὅτι διδασκαλίαν ἀσύτρεκτον καὶ τοιαύτην θεωροῦν ἀμυθήμεθλον θέλουσιν ἀποκηρύξει πάντες, ὑποτάσσοντες ἐκείτους τοῖς ὑπὸ τῶν πατέρων ἡμῶν παρχαδεδομένοις καὶ ὑπὸ τῶν αἰώνων λαμπρῶς κεκυρωμένοις ἔθεσι καὶ θεσμοῖς.

ANTIOXIKA*

ΙΕΡΕΜΙΟΥ ΤΟΥ Γ'.

Ἐκλογὴ Ἀντιοχείας Ἀθανασίου, (πρώ-
την τοιοῦτον εἶτα δὲ Προέδρου Κύπρου),
θανόντος Κυρίλλου, καὶ παραινετικὴ τοῖς
χριστιανοῖς ἵνα μὴ ἀντιποιῶνται τῶν εἰδο-
δημάτων τοῦ Θρόνου, μόνῳ τῷ Πατριάρχῃ
ἀντικείμενον (1520).

Θεότατον, ὑψιλότατον, σεβασμιόν τε καὶ ἀναγ-
κτικόν ὁμολογούμενος ὑπὲρ τι ἄλλῳ παρὰ τῷ Χριστω-
νύμῳ πληρώμενος ὧν τας τὸ θεοδότητον τῆς ἀρχιερω-
σύνης ἀξίωμα, ὡς ὅπου εἶναι πηγὴ ζωῆς τῶν
θείων καὶ ἱερῶν μυστηρίων τῆς ἀγίας ἡλῶν Ἐκκλη-
σίας, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἐνθέως διδασκόμενος καθέ-
χριστιανὸς τὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως δικαιώματα
καὶ τῇ ἐξ αὐτῶν θείᾳ χάριτι τελειούμενος πνευματι-
κῶς, καταρτίζεται καὶ ἀποκαθίσταται χριστιανὸς ἐντε-
λής, πρεπωδέστατον εἶναι καὶ κατὰ πολλὰ χρήσιμον
καὶ ὠφέλιμον εἰς ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς
να ἔχουν διὰ μεγάλης τιμῆς καὶ εὐλάβειας τὴν ἀρχιε-
ρατικὴν ἀξίαν, καὶ μάλιστα τὴν Πατριαρχικὴν περι-
πὴν καὶ μεγαλειότητα, καὶ ἐν κυρίῳ χρεῖς να περι-
ποιῶνται τοὺς ἀρχιερατικούς ἀνδρας καὶ πολλῶ μάλ-
λον τοὺς Πατριαρχικῇ ἀξίᾳ τιμημένους, μετὰ πά-
σης συνδρομῆς καὶ προθυμίας. Ἐν μὲν οὖν τοῦτο πρέ-
πει να φυλάττωσιν οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ καὶ να τὸ
ἐνεργῶν ἀπαρκετῶς. Δεύτερον δὲ πρέπει να ἡγε-
ρωσι καλῶς, πῶς τάς περικρατεῖ καὶ συνέχει τὰ
πάντα, καὶ ὅλα τὰ πράγματα εἰς τὸν κόσμον, ὁμοίᾳ τε
καὶ ἀνύμῳ, βασιλικῇ τε καὶ ἐκκλησιαστικῇ καὶ πο-
λιτικῇ, μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων καὶ παρρημιῶν, ἔχου-
σι τὰς παρὰ Θεοῦ καὶ παρὰ ἀνθρώπων, μετὰ τὴν ὁ-
ποίαν κυβερνῶνται καὶ στέκονται εἰς τὸν τόπον τους
καὶ εἰς τὴν κατὰστασίν τους, καὶ μετὰ τὴν τάξιν αὐτὴν
ὅπου τὰ συστήναι καὶ τὰ διακρίνει, συντηροῦνται καὶ
διαφυλάττονται εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐξεναντίας δὲ τὸ ἁ-
τακτον πανταχοῦ εἶναι λυπηρὸν καὶ ἀσύστατον, ἄλ-
λὰ καὶ κατεγνωσμένον παρὰ τε Θεῷ καὶ ἀνθρώποις
τὸ ἁτακτον. Ὅποιος λοιπὸν ἀφίνει τὴν πρέπουσαν καὶ
ἀρμοζούσαν αὐτῷ τάξιν, καὶ δὲν φυλάττει τὰ ὅρια τοῦ
ἀλλὰ ἀτακτεῖ παρὰ λόγους, ἐκεῖνος καὶ παρὰ φύσιν
πράγμα ἐργάζεται, ἐνθα δὴ καὶ ἡ φύσις πανταχοῦ τά-
ξεως εἶναι παρὰ φύσιν, ὡς ὅπου ἐδημιουργήθη ὑπὸ

Θεοῦ, τοῦ τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ καὶ τάξει δημιουργή-
σαντος καὶ συστήσαντος, ὁρατὰ τε καὶ ἀόρατα, οὐρά-
νιᾳ τε καὶ ἐπίγειᾳ, καὶ διακυβερνῶντος αὐτὰ καὶ προ-
νοομένου καλῶς καὶ εὐτάκτως. Ἀλλὰ καὶ τῇ θείᾳ
προνοίᾳ ὁ τοιοῦτος ἀντιμάχεται τῇ προνοουμένῃ καὶ
διακυβερνώσῃ τὰ πάντα μετὰ εὐταξίαν καὶ ἂν ἤθελε
λείπει ἡ τάξις ὅπου βασιλεῖ καὶ διαφυλάττει θείᾳ προ-
νοίᾳ τὰ πάντα, ὅλος ὁ κόσμος ἐγένετο ἄνω κάτω.
Διὰ τοῦτο οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ νόμοι ὅσοι εἰς τὸν κόσμον
κυριεύουσι, καὶ τε θεῖοι καὶ τε ἀνθρώπινοι, μεγά-
λως καταδικάζουσι τὴν ἀταξίαν καὶ πικρύνουσι πολ-
λὰ δυνάτῃ ἐκείνους ὅπου ἀτακτοῦσι καὶ δὲν φυλάττου-
σι τὴν τάξιν τους, ἀλλὰ ἀπλώνουσι ἐκεῖ ὅπου δὲν τοὺς
τυγχάνει, καθὼς βλέπομεν εἰς τὴν παλαιὰν ἱστορίαν
τῆς ἀγίας Γραφῆς ὅπου, πολλοὶ ἀθηλαστάκωντες κοσμι-
κοὶ καὶ τοῦ κοινοῦ λαοῦ ὄντες, ἀπλώσαν καὶ ἠθέλη-
σαν να ἐγγίξουν καὶ να ἀνακατωθῶν εἰς τοὺς ἱερεῖς
καὶ εἰς τὰ ἀνήκοντα τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς ἀρχιερεῦσι
πράγματα, παρώρισαν τὸν Θεόν καὶ καταδικάσθησαν
τιμωρηθέντες πικρῶς, διότι ἐτόλμησαν καθάψασθαι
τῶν ἱερῶν. Διὸν γὰρ καὶ Ἀβελὸν ἀντιπροσωπῆσαν-
τας τῷ Θεῷ Μωϋσεὶ ἡ γῆ σχισθεῖσα κατέπιεν αὐ-
τούς. Καὶ δὲ καὶ ἄλλοι πλείστοι μετ' αὐτοῦ τῷ Ἀβ-
ελὸν δικαστικῶς πυρίκυστοι γεγονόσιν. Ὅζιος
δὲ λαϊκὸς ὢν, καὶ τοῦ μὴ ἀνήκοντος αὐτῷ ἀψάμενος
ἐλεπρώθη ὁ δὲ Ζὴν πυρὶ κατηνάλωθη κακείνος, ὅτι
τὰς χεῖρας ἠπλώσεν ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ μάλιστα
ὑποστηρίξει τὴν βουλὴν δι' εὐλάβειαν, ἀνατρα-
πῆναι κινδυνεύουσιν. Ἀλλ' οὐκ ἤρεσε τῷ Θεῷ ἡ ἐκεί-
νων εὐλάβειαι καὶ ἄλλοι ἄλλοτρόπως ἐξολοθρεύθησαν
μὴ φυλάττοντες τὰ ὅρια τους καὶ τὴν τάξιν τους.

Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ κοιμηθέντος ἐν Κυρίῳ τοῦ αὐ-
τόθι πατριαρχεύοντος ἐν ὑμῖν μακαριώτατου Πατριάρ-
χου Ἀντιοχείας κ. Ὁ Κυρίλλου καὶ εἰς τὰς αἰωνίους
μονὰς μεταστάντος, ἐζητήσατε κατὰ κοινὴν πρόσκλη-
σιν καὶ ἠθελήσατε να πατριαρχεῖσιν ἐν ὑμῖν ὁ πρῶτος
Ἀντιοχείας κύριος Ἀθανάσιος ὁ ἐν ἀγίῳ πνεύματι
ἀγαπητὸς καὶ περιπόθητος ἡμῖν ἀδελφός καὶ συλ-
λειτουγός, καθὼς ἐδηλοποιήθη ἡμῖν τοῦτο καὶ δι'
ἰδιαιτέρως κοινῆς ἀναφορᾶς, ἐπεβεβαιώθη δὲ σὺν Θεῷ
καὶ ὑπὸ τῆς κρατικῆς βασιλείας ἡ πατριαρχικὴ
προστασία τοῦ αὐτοῦ ἀγιοπάτου Θρόνου, ἀκόλουθον
καὶ πρέπον εἶναι καὶ δίκαιον να ἔχητε τὴν μακαριό-
τητά του, ἀνδρα ὄντα θεοσεβῆ, ἡθεσί τε καὶ χριστι-
ανικῶς κεκοσμημένον, μετ' εὐσχημοσύνης καὶ σεμνοπρε-
πείας σεμνυνόμενον, ἐμπειρόν τε, καὶ παρρητικὸν εἰς
τὰ θεῖα καὶ ἐκκλησιαστικά, καὶ εἰς ἔθνη καὶ ἡθῆ τοῦ
τόπου καὶ τοῦ Θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐστολισμένον μετὰ πολ-

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 77—84.

πιστωτικῶν νὰ ἀπέχουν πικτελῶς, καὶ νὰ μὴ τολμοῦν νὰ ἀρχεπράξουν τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν, καὶ νὰ ἀποκηριστοῦν αὐτοὶ ἐκ τούτων αὐτοχειροτονήτους ἐξουσιαστὰς καὶ διοικητὰς τῶν μὴ ἀνηκόντων αὐτοῖς. Τὸ ὅποιον τοῦτο εἶναι ὄχι μόνον ἄθεσμον ἔργον καὶ παράνομον, ἀλλὰ καὶ καταγέλαστον πάντως, κοντὰ εἰς ἐκείνους ὅπου μὲ γνώσιν διακρίνουν τὰ πράγματα· τὰ γὰρ ἀπὸ τῆς ἀριερωθέντος Θεοῦ μένουσιν ἀναπόσπαστα, καὶ οὐκέτι δύνανται ἀρχειρεθῆναι καὶ κοσμικὰ γενέσθαι πράγματα. Τὸ ὅποιον φανερόν γίνεται ὅπου εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων, ἓξ ἀνδρόγυνον Ἀννίας καὶ Σεπφώρα, ἀριερώτηντες ἓξ τους χωρίον, τὸ ὅποιον πωλήτηντες δὲν ἐπρόσφεραν εἰς τοὺς Ἀποστόλους ὅλην τὴν τιμὴν καὶ ποσότητά τῶν ἄσπρων τῆς πωλήσεως, ἀλλ' ἐνοστήσαντο καὶ διεκράτησαν μέρος ἐξ αὐτῶν, καὶ παρευθὺς, ὀργισθέντες τοῦ Θεοῦ κατ' αὐτῶν, ἔπεσον χυμὴ καὶ ἐξέφυζεν καὶ οἱ δύο. Καὶ ἂν αὐτοί, ἀπὸ ἐκείνου ὅπου ἔτρεψεν νὰ δώσουν δικαιοκρήσαντες μέρος ἀπὸ τὰ ἰδικὰ των ἐτιμωρήθησαν μὲ αἰφνίδιον θάνατον, πόσον μᾶλλον ἐκείνοι, ὅπου ὄχι τὰ ἰδικὰ των ἀλλὰ τὰ προσφερόμενα τῷ Θεῷ ὑπὸ ἄλλων πιστῶν θέλουσιν ἀρχεπράξωσιν, εἶναι ὑπεύθυνοι μεγάλῃς παιδείας καὶ τιμωρίας καὶ ποροργίζουσι τὸν Θεόν.

Τούτου χάριν καὶ ἡμεῖς, χρέος ἔχοντες ἀπαρκίτη-
τον φροντίζειν τῆς εὐταξίας καὶ τῆς ψυχικῆς σωτη-
ρίας παντὸς τοῦ Χριστιανώμου πληρώματος διηνεκῶς,
καὶ τὰς τῶν ἀπανταχοῦ ἀγίων Ἑκκλησιῶν καὶ ἐπαρ-
χιῶν προνοίας ἀξιόσθαι, καλῶς τε καὶ ἐπωφελῶς διε-
ξάγεσθαι καὶ ρυθμίζεσθαι εἰς τὸ εὐτακτον καὶ εὐκα-
τάστατον, καὶ μετὰ τῆς προσήκουσας τάξεως πάντα
δικυβερνᾶσθαι, καὶ μάλιστα τὰ ἐκκλησιαστικά νὰ
ἐνεργοῦνται καὶ νὰ γίνωνται εἰς τὴν πρέπουσαν αὐτῶν
τάξιν καὶ κατὰσταιν, γράφομεν καὶ ἀπορρινόμεθα,
Συνοδικῇ γνώμῃ κοινῇ τῶν περὶ ἡμᾶς κτλ. καὶ συλ-
λειτοργῶν, συμβουλευόμεν τε καὶ παραινούμεν πᾶσιν
ὑμῖν πατρικῶς τε καὶ πνευματικῶς, ἵνα ἀπὸ τοῦ νῦν
καὶ εἰς τὸ ἐξῆς πύστη ἡ τοικύτη ἀταξία καὶ παρο-
λογία ἀπὸ λόγου σας, οἱ ὅποιοι σώφρονι λογισμῷ
καὶ χριστιανικῇ δικήσεσι πρέπει νὰ ὑπακούετε ταῖς
πατρικαῖς ἡμῶν καὶ δὴ θεοφιλέσι νοουθεσίαις καὶ ψυ-
χωφελέσι παραινέσεσι, καὶ τὰ ἴδια φυλάττοντες ὅρια
ὅσοι λαῖκοι καὶ τῆς κοσμικῆς μερίδος καὶ τάξεως εἴ-
σθε, νὰ ἀπέχετε ἀπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ νὰ παρ-
χωρῆτε μὲ εὐπειθεῖαν καὶ εὐλάβειαν τὴν ἐπιστασίαν
καὶ διοίκησιν καὶ ἐξουσίαν τούτων πρὸς τὸν μακαριώ-
τατον καὶ ἀγιώτατον ὑμῶν Πατριάρχην Ἀντιοχείας,
τὸν πνευματικὸν πατέρα καὶ προστάτην καὶ διοικητὴν
καὶ ἐξουσιαστὴν τοῦ ἀγιωτάτου αὐτοῦ Θρόνου καὶ πάν-

τῶν τῶν κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ κινήτων τε καὶ ἀκινήτων, κύρ' Ἀθανάσιον, ὁ ὁποῖος ἐκκληρώθη καὶ ἐτάχθη καὶ ἐνεπιστεύθη ὑπὸ Θεοῦ τὴν προστασίαν καὶ φροντίδα καὶ διοίκησιν πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν προσόδων καὶ προκημάτων καὶ κτημάτων, καθὼς οἱ ἱεροὶ Ἀποστολικοὶ κανόνες τῶν οἰκουμενικῶν ἀγίων Συνόδων καὶ οἱ βασιλικοὶ θεῖοι νόμοι καὶ τὰ θεσπισμένα ἀποφαίνονται καὶ διορίζουσι. Καὶ οὕτω ποιοῦντες μεθ' ὑπακοῆς καὶ εὐλαθείας, θέλετε ἔχει καὶ παρὰ Θεοῦ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ εὐλογίαν ἄλλως δὲ, τανυντία πράττοντες, δηλ., καὶ μὴ θέλοντες ποιῆσαι ὡς γράφομεν, τὸν Θεὸν παροργίζετε, καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαπήτησιν καθ' ἑαυτῶν διεγείρετε, κατὰ ἀνωτέρω ρηθέντα προκείμενα καὶ ἱστορίας τῆς ἀγίας Γραφῆς. Ποιήσατε οὖν ὡς γράφομεν ἐξ ἀποφάσεως, ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀψκ'.

(Κώδις Κριτίου 96) (1720).

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Ἀντιοχείας Ἰωακείμ Θανόντος Ἀθανασίου (1732—33).

(ΕΠΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ Γ').

Τὰ εἰς κοινὴν τοῦ γένους τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῆς ἱερᾶς καὶ ἀνωμήτου πίστεως ἡμῶν συντελοῦντα σύστασιν καὶ βεβαιώσιν, καὶ τὸν τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κατὰ τὸν νόμον, καὶ τούτων μάλιστα ὅσα πρὸς ποιμένας, ὁδηγούς τε καὶ κυβερνήτας τοῦ Χριστιανικοῦ πληρώματος ἀφορᾷ, δι' ὧν, Θεοῦ συνεφεκτομένου, ὁσίων καὶ θεαρέστως αἱ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαι ἰθύνονται τε καὶ διεξάγονται, καὶ πρὸς λιμένους σωτηρίας ὁ τοῦ Κυρίου λεὼς ἐπιστημόνως προσορμίζεται ὅμως καὶ δικαίως, ὑπερνήχων μὲν ἀκλύστως τὰ τῶν αἱρέσεων κύματα ὅσα ποτὲ κατὰ καιροῦς, κρίμασιν οἷς οἶδε Θεός, τῇ τῶν αἱρετικῶν καὶ κακοδόξων ἀντιπνοίᾳ τύχῃ ἐπεγειρόμενα, καὶ τὴν ἱεράν τῆς Ἐκκλησίας ὁλκάδα καλύψει πειρώμενα τῆς ἀσεβείας τοῖς ἀσεβείας τοῖς ὕδασι, οὐ προσαράσσων δ' ἀπταίς, οὐδ' ὑφάλαις πέτραις, προδήλως τε καὶ ὑπόλοις τῶν ἀντιθέων ἐπιχειρήμασι καὶ σοφίσμασι, καὶ ἐπομένως οὐ δοκιμάζει νικᾶν, οὐδ' ἐκδολὴν ὑφίσταται τῶν ἀγωγίων, ἄσυχον καὶ ἀνερχόμενον τὸν τῆς ψυχῆς θησαυρόν, τὴν εὐσέβειαν, εἰς τὸν μέλλοντα ἀγῆρω βίον ἀσφαλῶς ἐμπορευσάμενος. Τὰυτα γοῦν καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς μάλιστα ἀναγκαῖα καὶ προύργικα, φροντίδος ὅτι πλείστης ἐντρέχεις τε καὶ συντόνου σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας, ἅπαντες τοῖς εὐσεβέσιν ἐπέχοντα κρίνεται. πολὺ δὲ πλέον τοῖς τὴν κοινὴν προστασίαν καὶ μέρι-

μιν τῶν ἀπανταχοῦ ἀγίων Ἐκκλησιῶν Θεόθεν ἀνειληφόσιν, ὧν ταῖς ψυχαῖς διακκῆς καὶ θερμὸς ὁ τοῦ Κυρίου ζῆλος ἐνέστακται καὶ περὶ τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ ἡ ἅπαντα αὐτοῖς σπουδὴ κατὰτείνεται, κατὰ τὸ εἰρημένον αὐτῷ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφραγέ με. Καὶ γε εὐλόγως· ὅπου γὰρ κοινὸς ἐπικεῖται κίνδυνος εὐσεβῶν καὶ πόλεμος ἀνερρήγνυται κατὰ τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας, δι' οὗ τὸ μὲν ἤδη προκατελήφθη χειρὶ πολεμικῇ, καὶ ὡς περ ὁρμητήριον ἐγένετο, τὸ δὲ ἄγεται καὶ φέρεται καὶ κινδυνεύει ἀναπτατωθῆναι, καὶ ἡ τῶν κατὰ μέρος φθορὰ τὴν τοῦ ὅλου βλάβην ἐπανατείνεται, κοινὴν ἐν τούτῳ τὴν σπουδὴν καὶ τὸν ἀγῶνα συνεπενεκτέον τοῖς εὐσεβέσιν, καὶ, συνασπισθεῖσι τῇ πνοῇ τοῦ πνεύματος, τῷ κοινῷ πολεμῷ ἀντιπαρατεκτέον, καὶ τὰς ἐφόδους τοῦ δυσμενοῦς καὶ τὴν ἐπηρεζομένην ταῖς ψυχαῖς βλάβην παντὶ σθένει ἀποκρουστέον αὐτοῖς. Τοῖς γὰρ προδιδοῦσί τε καὶ παρκαμελοῦσι τὸ κοινὸν τῶν ψυχῶν ὄφελος καὶ τὴν σωτηρίαν καὶ μὴ ἀντιλαμβάνομενοις ἢ δυνάμει εἶχουσι, δεινὰ καὶ χλεπώτατα τὰ ἐπιτίμια ὄρισται.

Πρὸς τί δὲ ὁ λόγος ταῦτα προανεκρούσκατο; ἡ δὲ λονότι ἐπειδὴ ὁ ἀγριώτατος Πατριρχικός καὶ Ἀποστολικὸς Θρόνος τῆς Ἀντιοχείας οὐ μόνον ἐν στερήσει διέμεινε Πατριρχικῆς προστασίας καὶ πνευματικῆς ποιμαντορίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ προσημασμένου ἐν αὐτῷ μακαρίτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κύρ' Ἀθανασίου τὸ ζῆν ἐκμετρούσαντος καὶ πρὸς τὰς αἰωνίους μονὰς μεταστάντος, ἀλλὰ καὶ ταραχῆς καὶ ἀνωμαλίας, παρεκτροπῆς τε καὶ κινετομίας περὶ τὸ Χριστιανικὸν ἡμῶν σέβας ἐγένετο ἔμπλεως. Ὅτε τῶν ἐν αὐτῷ Χριστιανῶν, ταῖς ἐμφωλευσούσαις μὲν καὶ λανθανούσαις ἐκείσε πρότερον, τανυν δὲ εἰς ταῦμαρνας ἐκρχείσαις τε καὶ ἀνδοθεῖσαις λατινικαῖς κακοδοξίαις καὶ αἱρέσεσιν, ἀπάταις τε καὶ νεωτερισμοῖς περὶ τὸ ὕγιες καὶ ἀνωμήτον τῆς τοῦ Χριστοῦ ἡμετέρας Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας σέβας διαφθαρέντων, ὑποκλαπέντων τε καὶ τῆς εὐθείας παρενεχθέντων ὁδοῦ, εἰς κρημνοὺς τε καὶ βάρκαρκα ψυχικῆς ἀπωλείας, ὅσας ὥραιοι, κατακρημνισμένον πτόμα ἐλεεινὸν καὶ ὀλέθριον, τὸ δὲ δὴ χεῖριστον καὶ ἐπικινδυνότατον, ὅτι κατὰ μικρὸν ὀδεῦον τὸ κακόν, καὶ οἷα τις λοιμικὴ εἰσέρπουσα νόσος, οὐχ ὅπως τῆς τῶν ἰδιωτῶν οὐκ ὀλίγης μοίρας ἐπενεμήθη, καὶ ἐπεδράξατο, ἀλλ' ἤδη καὶ ἀρχεῖν λαχοῦσι καὶ προσεσθῆναι τῶν ἐκείσε ἐκκλησιῶν οὐκ ὀλίγοις ἐφθασεν εἰσφθαρῆναι καὶ ἐντακῆναι δεινῶς, ὥστε κινδυνεύειν ἐντὸς ὀλίγου, εἰ μὴ στῆναι γένοιτο Θεόθεν τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω φθοράν, πάντα τὸν ἐκείσε Χριστιανικὸν λαὸν πνολεθρίαν ὑποστῆναι καὶ ἀρχνισθῆναι, παν-

δημει τῶν ὀρθοδόξων δογμάτων ἀποσκιρτήσαντα. Ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ γοῦν καὶ τηλικαύτῃ ἀπωλείᾳ τῶν εὐσεβῶν περιπαθῶς ὀδυνομένων ἡμῶν, καὶ τὴν ἀπειλουμένην φθορὰν τοῦ ἁγιοτάτου καὶ Ἀποστολικοῦ τούτου Θρόνου ἐν δεινῷ ποιουμένων καὶ περιχλούντων, ὡς εἰκὸς, τὴν τε λύσιν καὶ ἀπαλλαγὴν τοῦ κακοῦ, κατὰ τὸν ἐνδεχόμενον ἐπ' αὐτῇ τρόπον παρὰ Θεοῦ ἐξαιτουμένων τε καὶ ἀπεκδεχομένων, τοῦ μόνου ἐν ἀμηχάνοις εὐμηχάνου καὶ ἐν ἀπόροις ποριωτάτου, περιμενόντων τε ὅπως γένοιτο παρὰ τῶν ἐκείσε Χριστιανῶν ἡ προσήκουσα θερμπεῖα καὶ διόρθωσις, ἔβησεν ἡ τοιαύτη χελεπὴ καὶ ἀποτρόπαιος ἀγγελία εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ βασιλικῆς Κράτους, καὶ φανερᾶς γενομένης τῆς εἰς λατινισμόν ἐκτροπῆς τῶν Χριστιανῶν τῷ ὑπερτάτῳ Ἐπιτρόπῳ, ἐπρυστάχθημεν προσταγῇ φοβερᾷ τε καὶ ἰσχυρᾷ καὶ ἀπαραιτήτῳ, διὰ θεσπισματος ἐγγράφου ἐπὶ βασιλικῷ λευκώματι ρητῶς ἐπὶ λέξεως διοριζομένου καὶ κελεύοντος ἡμᾶς, εὑρεῖν καὶ ἐκλέξασθαι ἐντεῦθεν ἐκ τοῦ ἡμετέρου κλίματος ἄξιον καὶ ἀρμοδίον πρόσωπον ἐπὶ τὸ ἀνταλβεῖν τὴν Πατριαρχικὴν προστάξιν τοῦ θρόνου τῆς Ἀντιοχείας, ἀντεχόμενον μὲν γνησίως τῶν ἀρχαίων καὶ πατρῶν δογμάτων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀμέτοχον δὲ εἰς τὸ πικτελὲς τῆς λατινικῆς κακοδοξίας, καὶ ἀπαγορεύοντος σφοδρῶς μηδὲν προχειρίσασθαι ἐκ τοῦ ἐκείσε τῆς Ἀντιοχείας κλίματος, καὶ ὅτι μάλιστα εἴη ὑπὸ τῶν τοῦ Θρόνου ἐκείνου Χριστιανῶν προβεβλημένος, ζητούμενός τε καὶ στεργόμενος, ὅτε παντὸς οὐτινοσούν τῶν ἐκείθεν προβληθησομένου καὶ ζητηησομένου ὑπόπτου τυγχάνοντος καὶ τὸ ἐγγέγραπτον καὶ γνωστὸν περὶ τὴν τῶν δογμάτων ὀρθότητα οὐκ ἔχοντος, διὰ τὴν πλεονάτασιν ἤδη καὶ σχεδὸν τὸ πλεῖστον τῶν ἐκεί ἐκείνων καὶ ἄρχόντων διζυρεῖσθαι λατινικὴν κακοδοξίαν.

Οὗ ἕνεκα, σκέψας Συνδικτικῆς γενομένης περὶ αὐτοῦ σὺν παντὶ τῷ εὐχεστῷ κλήρῳ τοῦ ἁγιοτάτου Πατριαρχικοῦ Ἀποστολικοῦ τε καὶ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔγνωσται κατὰ κοινὴν ἀπόφασιν καὶ συνκίνεσιν, ἀντιλαβεσθαι φιλονηρώπως τοῦ ρηθέντος ἁγιοτάτου Θρόνου τῆς Ἀντιοχείας, κλονουμένου δεινῶς καὶ σκλεύοντος, χεῖρά τε ὀρέξει σωτήριον τοῖς ἐκείσε ἀπολλυμένοις ψυχικῶς ἀδελφοῖς ἡμῶν Χριστιανοῖς καὶ ἐλευθερώσει τούτους τοῦ ψυχικοῦ κινδύνου, τοῦτο μὲν τῇ φοβερᾷ καὶ κρατερῇ βασιλικῇ προσταγῇ ὑποτασσόμενοι, τούτῳ δὲ τῷ ζήλῳ τῆς εὐσεβείας περικειόμενοι, καὶ τὸν περιούσιον τοῦ Κυρίου λαὸν ὃν αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος Σωτὴρ τῷ ἰδίῳ ἐξηγόρῃσεν αἵματι παριδεῖν οὐκ ἀνεχόμενοι. Ἄλλως τε καὶ

τοῦ κινδύνου καθεστῶτος περὶ δογμάτων καὶ εὐσεβείας, ἐν οἷς ὁ Πατριαρχικὸς Οἰκουμενικὸς Θρόνος, ὡς τῶν λοιπῶν προκαθήμενος, κοινὴν ἔχει τὴν φροντίδα καὶ μέριμναν κατὰ πασῶν τῶν ἀπανταχοῦ ἁγίων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς Χριστιανῶν, καὶ πεπωκότας τούτους ἀνταλβεῖν, καὶ περὶ τὴν πίστιν σκλεύοντας ὑποστηρίζει, καὶ πᾶσιν οἷς δύναται τρόποις τὰς βοηθείας παρέχεται καὶ δὴ, ἐπὶ πάσαις ταῖς εἰρημέναις αἰτίαις ἀνάγκης ἐπικειμένης ἀφύκτου ἀποκατασταθῆναι ἐντεῦθεν Πατριαρχὴν Ἀντιοχείας, ἡμεῖς οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνδημοῦντες συναδελφοὶ Ἀρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιοτάτου ἡμῶν Αὐθέντου καὶ Δεσπότου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Ἰερεμίου, συνεισελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ θαυματουργοῦ καὶ ψήφους κανονικῶς προβεβλημένοι εἰς εὑρεσιν ἄξιου καὶ ἀρμοδίου προσώπου τοῦ ἀνταλβεῖν τὴν ποιμαντικὴν αὐτῆς ῥάβδον, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ λογιώτατον μητροπολίτην πρῶτον Δράμας καὶ συναδελφὸν ἡμῶν κύρ Ἰωακείμ, δεύτερον . . . καὶ τρίτον . . .

(Κώδιξ Κριτίου 34).

Ἐπὶ μνημα ἐκλογῆς Χαλεπίου, μετὰ τὴν καθαίρεσιν καὶ ἐξορίαν Γεραδίου τοῦ Λατινόφρονος, συναινέσει καὶ τοῦ Ἀντιοχείας Σιλδέστρου.

[Ἐπὶ ΠΑΙΣΙΟΥ τοῦ Β]

Ὁ Πατριαρχικὸς Οἰκουμενικὸς Θρόνος προνόμιον κέκτηται παρὰ γε τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ βασιλικῶν θεσπισμάτων φιλοτιμηθέντος αὐτῷ, ἐπισκέπτεσθαι καὶ προνοεῖν οὐ μόνον τὰς ὑποκειμένης αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ ταῖς περὶ ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας καὶ παροικίας πᾶσιν ἀπονέμειν τὴν πρόσφορον διοίκησιν, ὡς τὴν καθόλου ἀρχὴν ἐπιτετραμμένος, καὶ μάλιστα ὅταν περὶ δογμάτων καὶ εὐσεβείας ἡ ὑπόθεσις καὶ περὶ τὰ καίρια ὁ κίνδυνος καθέστηκε. Τότε γὰρ κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην ἀνταλβεῖν χρέος ἔχει, κατὰρτίζειν καὶ διευθετεῖν τὰ κιννόμενα μέρη, καὶ οὐδενὸς παρμελεῖν, τῶν πρὸς σύστασιν ἀφορώντων τῆς οἰαστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ποιμένης. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ἡ ἁγιοτάτη μητρόπολις Βερροίας τῆς Συρίας, ἡ τὸ γε νῦν ἔχον ὀνομαζομένη Χαλέπιον, ἀπροστάτευτος διέμεινε καὶ ἐστερημένη Ἀρχιερατικῆς προστασίας διὰ τὴν ἐπείσφρησιν αὐτῇ ἀνωμλίαν καὶ σύγχυσιν· καὶ γὰρ πρὸ χρόνων ἱκανῶν χωρὶς Ἀρχιερέως γνησίου καὶ ποιμένου δια-

τελέσασα, διὰ τὸ τὰς διατριβάς ἐν αὐτῇ ποιῆσθαι τὸν κατὰ καιροῦ μακκριώτατον Πατριάρχην Ἀντιοχείας, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ προπατριαρχεύσαντος Ἀντιοχείας μακκρίτου κύρ Ἀθηνάσιου ἐχειροτονήθη μὲν καὶ ἀποκρίστη ἐν αὐτῇ Ἀρχιερεὺς Χαλεπίου ὁ Γεράσιμος, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ἀναδεξαμένου τὸν πατριαρχικὸν τοῦτον Θρόνον τοῦ ἡδὴ μακκριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κύρ Σιλβέστρου, φωρθεὶς καὶ κατὰγνωσθεὶς ὁ αὐτός, Γεράσιμος καὶ κατὰμνηστεύθη ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῇ χριστιανῶν αἱρετικῶν καὶ λατινῶρων, ἐξώσθη τε τοῦ Θρόνου καὶ εἰς ἑξορίαν ἀπεπέμφθη. Ἐπὶ τούτοις δὲ, σκανδαλίων πολλῶν ἐπακολουθησάντων μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν τῆς αὐτῆς μητροπόλεως καὶ τοῦ ρηθέντος κύρ Σιλβέστρου, καὶ προσδραμόντων μὲν ἐκείνων τῷ βασιλικῷ κράτει καὶ προσκληθέντες (ων) καὶ μηκέτι στεργόντων τὴν πρὸς τὴν αὐτοῦ μακκριότητα κλίσιν καὶ ὑποταγὴν· διὰ δὲ τὸ εἰσκαουσθῆναι αὐτοὺς, προσταγῆς φοβεράς καὶ ἀπαρκιτήτου εἰς ἡμᾶς γενομένης εὑρεῖν καὶ ἀποκαταστήσαι πρόσφορον καὶ ἀρμόδιον πρόσωπον, κινδύνου τε ἐπικειμένου οὐ τοῦ τυχόντος, εἰ μὴ ὑπακούσωμεν τῷ βασιλικῷ προστάγματι, τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ποίμνιον εἰς παντελῆ ψυχικὴν ἀπώλειαν, φθοράν τε καὶ παρτροπὴν τῶν ὁρθῶν δογμάτων, καὶ εἰς ἑτερόδοξον πρόσωπον περιεσεῖν καὶ καταντῆσαι, νὰ μὴν καὶ τῆς αὐτοῦ μακκριότητος παραχωρησάσης καὶ ἐνδούσης ἡμῖν, διὰ τὸ ἀδύνατον εἶναι ἀληθῶς θεραπευθῆναι τὸ πρᾶγμα καὶ διορθωσιν εὑρεῖν, νόμιμον καὶ κανονικὴν ποιῆσαι τὴν ψῆφον τοῦ ἀναρχέντος προσώπου. Τούτου χάριν, ἡμεῖς οἱ παρευρεθέντες ἐν Κωνσταντινουπόλει συναδελφοὶ Ἀρχιερεῖς, τοῦτο μὲν διὰ τὴν φιλοτιμηθέντα προνόμιον τῷ πατριαρχικῷ Θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπιβάλλειν ταῖς πανταχοῦ παροικίαις, ὅταν περὶ δογμάτων ἢ ὁ λόγος, τοῦτο δὲ διὰ τὴν φοβεράν καὶ ἀφυκτον προσταγὴν τοῦ βασιλικοῦ κράτους, νὰ μὴν καὶ διὰ τὸ παρχωρῆσαι καὶ ἐνδοῦναι εἰς τὴν ψῆφον ταύτην τοῦ Χαλεπίου τοῦ ρηθέντος συναδελφοῦ ἡμῶν κύρ Σιλβέστρου, ἐκ πάντων τούτων τὰς ἀφορμὰς λαβόντες εὐλόγους τε καὶ νομίμους καὶ ἀπαρκιτήτους, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Παύλου

(Κώδιξ Κριτίου 36—37).

Σημ. Ὁ Παῖσιος ὁ Β' ἐπατριάρχευσε τετράκις, 1726—32, 1740—42, 1744—48, 1751—52.

ΚΥΡΙΑΛΟΥ ΤΟΥ Ε'.

Γράμμα εἰδύσεως τοῖς Ὀρθοδόξοις Χαλεπίου περὶ τῆς ἐκλογῆς ὡς Μητροπολίτου τῶν τοῦ τέως Πτολεμαῖδος Σωφρονίου, μετ' ἐκθέσεως τῶν διαδραματισθέντων αὐτόθι ὡς ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Λατινόφρονος ἐπισκόπου κακοΜαξίμου.

† Ἐντιμότητοι κληρικοὶ τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Χαλεπίου καὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς μετὰ πάντων τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ χωρίων, χρήσιμοι ἄρχοντες καὶ γέροντες καὶ πραγματευκαὶ καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη ὑμῖν ἀπ᾿ αὐτοῦ καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος παρὰ Θεοῦ Παντοκράτορος καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ παρ' ἡμῶν εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις. — Γνωρίζετε καλῶς ὅλοι σας οἱ αὐτόθι Χριστιανοὶ τοῦ Χαλεπίου, πόσος καιρὸς εἶναι ἕως τῶρα ἀφ' ὅπου ἄρχισαν, ἐξ ἐπηρεῶς τοῦ μισοκάλου, φθονεροῦ τε καὶ χαιρεκάλου δαίμονος, αἱ ἀλληλομαχίαι, καὶ καταδρομαί, καὶ οἱ διωγμοὶ ὅπου ἐσυνέβησαν μεταξὺ τῶν αὐτόθι χριστιανῶν ἐναντίον τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἀνατολικῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τῆς εὐσεβοῦς καὶ Ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως ἀπὸ αἰτίαν τῶν σχισματικῶν καὶ κακοδόξων Λατινοφρόνων, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸν μικρὸν καὶ ἐπὶ ἄρστον Λατινόφρονον κακοΜαξίμου, ὁ ὁποῖος, μετὰ τὸ νὰ ἐφθασε μίαν φορὰν νὰ ἀρπάσῃ βιαίως καὶ παρνόμως μετὰ τρόπους βιαίους καὶ ἐξω τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ χριστιανικῆς ἡμῶν τάξεως, καὶ νὰ καταπατήσῃ ληστρικῶς τὴν μητροπόλιν αὐτὴν Χαλεπίου, καὶ νὰ ὀνομασθῇ τὰς μητροπολίτης εἰς αὐτὴν, ὁ πάντῃ παρνόμος καὶ ἀνέρος καὶ ἀχριστιανός, καὶ μετὰ ὅλον ὅπου ἀπεβλήθη, καὶ ἀπεδιώχθη, καὶ ἐξωρίσθη διὰ βασιλικοῦ κρατσιοτάτου ὁρισμοῦ καὶ πρότερον πολλάκις, ὅμως δὲν ἡσύχασεν οὔτε ἔπαυσεν ἀπὸ τὴν ἐωσφορικὴν καὶ σατανικὴν του κακίαν, καὶ ἀπὸ τοῦ νὰ κατατρέχῃ καὶ νὰ καταπατῇ ὡς ἄνθρωπος φανερός κλέπτης καὶ ἐπιβάτης τὴν ἀγιωτάτην αὐτὴν μητροπόλιν. Μετὰ τὴν ὁποίαν του καταδρομὴν, ἀγκυλὰ καὶ οὔτε ἰσχυσεν οὔτε θέλει ἰσχύσει ποτὲ ἐναντίον τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἀψευδεστάτην τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ, ὅτι καὶ πύλι· Ἄδου οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς, πλὴν τοῦτο μόνον ἡμπόρεσε νὰ κάμῃ ὁ μικρός καὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως ἄξιός, νὰ προξενῇ ταραχὰς καὶ συγχύσεις καὶ σκάνδαλα, καὶ ἀλληλομαχίας καὶ ζημίας καὶ βλάβας μεταξὺ τοῦ Χριστιανικοῦ γένους, μετὰ τὰς ὁποίας καὶ ἐσεῖς οἱ χριστιανοὶ τοῦ Χαλεπίου ὑπε-

μείνκετε μεγάλας ζημίας καὶ φθοράς καὶ ἀφηνισμούς εἰς τὸ τίποτές σας καὶ εἰς τὴν περιουσίαν σας, καὶ ἀμαρτίαν θανάσιμον εἰς ψυχὴν σας, ἔχοντες πάντοτε πόλεμον καὶ ἔχθρην καὶ πᾶν ἀναιμαξίαν σας, ἀντὶς ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ ἔχετε εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην πάντες χριστιανοὶ καὶ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς διδάσκει καὶ μᾶς παρηγγέλλει εἰς τὸ ἱερόν του Εὐαγγέλιον, «ἐντολὴν κινήν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγάπην πᾶντες ἀλλήλους» καὶ, «ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε ἐὰν ἀγάπην ἔχετε πρὸς ἀλλήλους». Καὶ πρὸς τοῦτους ἐτάραξε καὶ ἐσύγχισεν ὁ μικρὸς αὐτὸς καὶ ἀνίσχυντος καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ ὅλον τὸ γένος καὶ σύστημα τῶν Ὁρθόδοξων χριστιανῶν, μὲ τὸ νὰ γυρεύη καὶ νὰ ἀρπάσῃ παρκατόμως τὴν μητρόπολιν αὐτήν, καὶ μὲ τοῦτο νὰ ἡμπορέσῃ νὰ κάμῃ Φράγγους καὶ Λατινόφρονες καὶ ἀποστάτας τῆς κραταιᾶς βασιλείας τῷ Ὁρθόδοξον γένος ἡμῶν τῶν ἀνατολικῶν χριστιανῶν, ὅπου φυλάττομεν τὴν εὐσεβεῖαν καὶ ραγιάδες γνήσιοι τῆς κραταιᾶς βασιλείας. Τὸ ὅποιον κακὸν οὔτε ἡμεῖς, οὔτε ὅλον τὸ γένος τῶν Ὁρθόδοξων χριστιανῶν, οὔτε ἡ κρατιὰ βασιλεία ὅπου μᾶς θέλει νὰ ἡμασθε γνήσιοι ραγιάδες τῆς, δὲν θέλει νὰ ἀφήσῃ νὰ γένῃ καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς ἔκβασιν. Αὐτὸς ὅμως ὁ παγκράτιστος κακομάξιμος, ἀφοῦ ἔκαμεν ὅλα ἐκεῖνα τὰ πρότερά του σατανικὰ ἐπιχειρήματα, καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ ἀνιέρησεν, δὲν ἔπαυσεν οὐδὲ ἡτῶχεν εἰς τὴν κακίαν ὁ ἀμετανόητος ἐωσφόρος Σάταν, ἀλλὰ καὶ τώρα πρὸ ὀλίγου τελευταῖον, καθὼς εἶναι γνωστὸν καὶ εἰς τοῦ λόγου σας, ἐτόλμησε πάλιν νὰ ἀποσπάσῃ τὴν μητρόπολιν Χαλεπίου ἀπὸ τὴν ὑποταγὴν καὶ ἔνωσιν ἀπὸ τοῦ ἀγιωτάτου πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀντιοχείας, καὶ νὰ συστήσῃ εἰς αὐτὴν φανερά τὸν Φραγκισμὸν καὶ τὴν Λατινοδοξίαν, καὶ νὰ φθείρῃ τοὺς χριστιανούς ἀπὸ τὸ γένος μας καὶ ραγιάδες τῆς κραταιᾶς βασιλείας τὸ ὅποιον καθὼς τὸ ἡκούσαμεν, εὐθύς ἐπροσδράμαμεν μὲ ὅλην τὴν ἱεράν ἡμῶν Σύνοδον, καὶ φανερώσαντες τὴν κακοουρίαν τοῦ παρκατόμου τούτου, καὶ μὲ τὸ ἔλεος τοῦ ἀγίου Θεοῦ εἰσηκούσθημεν ἀπὸ τοὺς πολυχρόνιους ἡμῶν αὐθέντας, καὶ ἀπεβλήθη ὁ ἐπάρατος αὐτὸς κακομάξιμος, καὶ ἀνετράπησαν ὅλα τὰ σατανικὰ αὐτοῦ ἐπιχειρήματα, καὶ ἄς εἶναι δεδοχασμένον τὸ ὄνομα τοῦ ἀγίου Θεοῦ ἵπου δεφενδεύει καὶ φυλάττει εἰς κάθε κειρὸν τὴν ἀγίαν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν.

Πλὴν ἐπειδὴ καὶ ὁ σκοπὸς μας εἶναι ὄχι μόνον νὰ παύσῃ τὸ κακὸν ἔως ἐδῶ, ἀλλὰ νὰ γένῃ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μία καλὴ κατὰστασις καὶ καθέρνησις καὶ ἡσυχία παντοτεινὴ εἰς τὸν ὀρθόδοξον χριστιανισμόν τῆς Μη-

τροπόλεως αὐτῆς Χαλεπίου, καὶ νὰ λείψουν πλέον αἱ καταδρομαὶ καὶ μεγάλαι ζημίαι καὶ ἀφηνισμοὶ τῶν αὐτῶν χριστιανῶν, μὲ αὐτὴν τὴν ἀλληλομαχίαν ἀπὸ τοὺς Λατινόφρονες, ἐκάμαμεν σκέψιν κοινὴν καὶ Συνοδικὴν ὁμοῦ μὲ τὸν μακαριώτατον συναδελφὸν ἡμῶν πατριάρχην Ἀντιοχείας κύριον κύριον Σίλβεστρον, νὰ εὑρεθῇ ἕνα πρόσωπον ἄξιον καὶ ἱκανὸν καὶ ἀρμοδίον διὰ νὰ γίνῃ μητροπολίτης Χαλεπίου, κατὰ τοὺς κανόνας καὶ νόμου τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὅπου νὰ ἡμπορέσῃ νὰ κυβερνήσῃ εὐαγγελικῶς καὶ θεαρεστῶς τὸ αὐτῶν ποιμνιον τῶν χριστιανῶν, καὶ νὰ καταπαύσῃ τὴν ἀλληλομαχίαν, καὶ νὰ εἰρηνεύσῃ τοὺς ἀντιμαχομένους, καὶ νὰ στηρίξῃ τοὺς ἀδυνάτους, καὶ νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς πεπληνημένους, καὶ νὰ ἀποδιώξῃ τοὺς νοητοὺς λύκους καὶ ἐχθρούς, καὶ νὰ ἀποστομώσῃ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας τοὺς ψεύστὰς καὶ ἀπατεῶνας.

Ὑστερὰ ἀπὸ πολλὴν σκέψιν καὶ ἔρευναν καὶ ἐξέτασιν ἡμῶν ἀπάντων, εὑρέθη τοιοῦτον ἄξιον καὶ ἀρμοδίον πρόσωπον διὰ τὴν διορθωσιν τῶν χριστιανῶν τῆς μητροπόλεως αὐτῆς Χαλεπίου, ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Πτολεμαίδος κύρ Σωφρόνιος, ὁ ὁποῖος εἶναι γνώριμος καὶ εἰς ἑσᾶς μὲ τὸ νὰ εἶναι ἀπὸ τὰ πλησιόχωρα μέρη τῆς πολιτείας σας καὶ σχεδὸν συμπατριώτης σας, καὶ ὅπου ἡξεύρει τὰ ἥθη σας καὶ τὴν κατὰστασιν σας, καὶ τὴν διάλεκτόν σας τὴν Ἀραβικὴν, καὶ πρὸς τοῦτοις εἶναι γνώριμος καὶ εἰς τὸν ἀγιώτατον πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἰς τὸν μακαριώτατον καὶ ἀγιώτατον συναδελφὸν ἡμῶν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων κύριον κύριον Παρθένιον, καὶ εἰς ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ ὁσιωτάτους πατέρας καὶ ἀσκητάς τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου, ἐπειδὴ καὶ ἐστάθη τόσους χρόνους Ἀρχιερεὺς εἰς τὸν ἐκεῖσε ἀγιώτατον Θρόνον, καὶ ἐφάνη, καὶ ἐγνωρίσθη, καὶ ἐδοκιμάσθη, καὶ ἐκηρύχθη πανταχοῦ καὶ ἡ προκοπὴ καὶ ἀρετὴ καὶ ὁ ἀσκητικὸς καὶ ἐνάρετος καὶ σχεδὸν ἅγιος αὐτοῦ βίος, ὁ ὁποῖος κοντὰ εἰς τὴν ἀσκητικὴν αὐτοῦ πολιτείαν καὶ πρακτικὴν ἀρετὴν ὅπου παρὰ Θεοῦ ἡξιώθη, μὲ τὴν πολλὴν του φιλοπονίαν καὶ φιλομάθειαν ἔμαθε καὶ ἐδιδάχθη καὶ ἐλληνικὰ γράμματα καὶ ἀραβικά, καὶ τόσας διαλέκτους καὶ ἐπιστήμας διαφόρους, καὶ φιλοσοφικά, καὶ Ἐκκλησιαστικά, καὶ θεολογικά μαθήματα, καὶ ἐστολίσθη, ἐλέει Θεοῦ, μὲ κάθε εἶδος εἰδήσεως καὶ μαθήτεως ἐν τε πράξει καὶ θεωρίᾳ, ὥστε ὅπου ἡμπορεῖ νὰ σᾶς ὁδηγήσῃ καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ λόγου καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν ὁρθῶν δογμάτων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὰ ὅποια εἶναι δεδιδασγμένος καὶ πεπαιδευμένος εὐσεβεστάτα,

καὶ πληρέστατο, καὶ μὲ τὸ ὁμόγλωττον καὶ τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ ἀκριβείαν ὅπου ἔχει εἰς τὴν ἀραβικὴν σας διάλεκτον, καὶ πρὸ πάντων μὲ τὸ καλὸν παρὰ-δειγμα ὅπου θέλει σας δώσει τοῦ ἐντρέτου καὶ ἀσκητικοῦ βίου, καὶ τῆς ἐνθέου πολιτείας του, ἡ ὑποία μαρτυρεῖται καὶ κηρύττεται παρὰ πάντων, καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὴν ἱερὰν ἡμῶν Σύνοδον γνωστή· λοιπὸν δὲν ἀμφιβόλλομεν ὅτι θέλει εὐαρεστήσει καὶ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις, καὶ θέλει εὐχαριστηθῇτε τὰ μέγιστα κοινῶς ὅλοι σας ἀπὸ αὐτὸν καὶ διὰ τὴν πολιτείαν του, καὶ διὰ τὴν διδασκαλίαν του, καὶ διότι εἶναι γνώριμος καὶ εἰς ἐσᾶς. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ κύριος Σωφρόνιος, ἀφοῦ ἐπροβλήθη Συνοδικῶς ἐπὶ παρούσῃ τοῦ Μηκρυωτάτου καὶ ἀγιοτάτου συνδελφοῦ ἡμῶν Πατριάρχου Ἀντιοχείας Σιλβέστρου, καὶ ἐφάνη εἰς ὅλους μας ἄξιος καὶ ἱκανός, ἀπεφάνθη Συνοδικῶς νὰ μετατεθῇ ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν Πτολεμαίδος εἰς τὴν ἐπαρχίαν Χαλεπίου, καὶ νὰ κατὰσταθῇ γνήσιος καὶ νόμιμος καὶ κανονικός μητροπολίτης Χαλεπίου, ὁ ὁποῖος καὶ ἐγενεθεὶς ἐλέει, καθὼς θέλετε πληροφορηθῇ ἀπὸ τὰ στελλόμενα εἰς τὰ αὐτόθι Πατριαρχικά γράμματα τῆς αὐτοῦ μακαριότητος, ὡς ἂν ὅπου εἶναι κυριάρχης καὶ δεσπότης καὶ ἐξουσιαστής τῆς αὐτῆς μητροπόλεως, κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνες καὶ θείους νόμους.

Λοιπὸν ἀφοῦ σας ἐφανερῶσαμεν ὅλα τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα διὰ τὸ χάριτος τῆς πατρικῆς καὶ πνευματικῆς ἀγάπης ὅπου ἔχομεν εἰς ὅλους τοὺς ἀπανταχοῦ Ὀρθόδοξους χριστιανούς τοῦ ἡμετέρου γένους τῆς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἰδοὺ ὅπου σας συμβουλευόμεν μὲ τὸ παρὸν Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν ἡμῶν γράμμα, ὡς τέκνα γνήσια καὶ περιπόθητα ἡμῶν, νὰ πύσετε τοῦ λοιποῦ ἀπὸ καθὲς λογῆς ἀλληλομαχίαν καὶ φιλονεικίαν, καὶ νὰ ἡσυχάσετε πολιτευόμενοι εἰρηνικῶς καὶ χριστιανικῶς, καὶ ὅταν ἔλθῃ σὺν Θεῷ αὐτόθι εἰς τὴν πολιτείαν σας ὁ ρηθεὶς γνήσιος καὶ νόμιμος καὶ κανονικός Ἀρχιερεὺς σας καὶ μητροπολίτης κύριος Σωφρόνιος, νὰ τὸν ὑποδεχθῇτε ὅλοι σας μὲ ἄκραν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην καὶ δεξίωσιν καὶ ὑποταγὴν, γνωρίζοντες τὸν ποιμένα σας Εὐαγγελικὸν καὶ πνευματικὸν σας Πατέρα, καὶ νὰ ὑποτάσσεσθε καὶ νὰ δέχεσθε μετὰ πάσης εὐλαθείας τὰς πατρικὰς του παραινέσεις καὶ νουθεσίας καὶ συμβουλὰς καὶ διδασκαλίας, καὶ νὰ ἀκολουθῇτε εἰς ὅσα ἤθελε σας διδάσκη εἰς τε τὸ Ὀρθόδοξον ἡμῶν σέβας καὶ εἰς τὰ χριστιανικά ἔργα, καὶ νὰ προσέχετε τοῦ λοιποῦ νὰ μὴν ἀκούετε τὰς διεφθαρμένους κακοδιδασκαλίας τῶν Λατινοφρόνων, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἔχετε πλέον καμίναν πρόφασιν εὐλογον εἰς ἀπειθεῖν καὶ παρρησίαν, μὲ τὸ νὰ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ

ζῆσθῃτε ἐν τοιοῦτον Ἀρχιερέα καὶ προκομμένον καὶ ἐνάρκτον, καὶ τέλειον κατὰ πάντα, καὶ ἄξιον εἰς τὸ νὰ σας ὁδηγήσῃ καὶ νὰ σας ὠφελήσῃ· καὶ ἂν τὸ ἀπὸ τοῦδε ἤθελε φανῇ καμμία ἀπειθεία καὶ ἀντίστασις ἀπὸ λόγου σας εἰς αὐτὸν τὸν Ἀρχιερέα σας, εἶναι πλέον σημεῖον τῆς φανερᾶς ἐθελοκακίας σας, τὸ ὅποιον οὔτε ἡμεῖς θέλομεν ὑποφέρει οὔτε ὅλον τὸ γένος τῶν χριστιανῶν, ἀλλὰ θέλομεν σταθῇ ὁμοφώνως καὶ ἐπιπόνως εἰς καθὲς κερὸν διὰ τὴν σύστασιν τοῦ Ἀρχιερέως σας τούτου καὶ διὰ τὴν στερέωσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τῆς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ποιήσατε οὖν ἅπαντες ὡς γράφομεν, καὶ ὑπακούσατε εὐπειθῶς τοῖς ἐν τῷ παρόντι γεγραμμένοις, ὡς τέκνα γνήσια τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἔπειρον ἔλεος καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. αψν'. (1750).

(Κώδις Κριτίου 175—178)

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΤΟΥ Β'.

Καθαίρεσις τοῦ δῆθεν Ἀντιοχείας Κυρίλλου

+ ΣΕΡΑΦΕΙΜ κτλ.

Τοῖς ἀπανταχοῦ εὐσεβεῖσι καὶ Ὀρθοδόξοις τέκνοις χάρις, εἰρήνη κτλ. Ἡ ἀκατάσχετος ὁρμή καὶ στασιώδης κακία τοῦ κοινοῦ πολεμήτορος οὐδ' ἐλείπεν ἄνωθεν, δοχεῖα μὲν κατὰλληλα τῆς αὐτοῦ πανουργίας καὶ θνητοφύρου πικρίας ἐξευρίσκειν θηρεύουσα, καὶ δι' αὐτῶν ὀλεθρίους κατὰ κερὸν συρφετούς ἐξεγείρειν κοινῇ τε καὶ κατὰ μέρος ταῖς ἀγίαις τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαις ἐπὶ κατὰστροφῇ τινὶ δῆθεν τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος· οἱ δὲ τῶν προστατούντων ἀκρέμονες καὶ κοινοὶ οἰκονόμοι τῆς χάριτος οὐκ ἠμέλησαν, ἀλλ' ὡς Θεοῦ, φημί, συνεργοί, τῆς τε ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐκδικοί, πολλαχῶς καὶ πολλαῖς ὑπεραγωνισθέντες, οὐκ ἄθεοι τῶν καταπονουμένων Ἐκκλησιῶν, καὶ πρόσφορον καὶ κατὰλληλον ταύταις τὴν θειαν ἐπήνεγκαν, τὰ μὲν πεπυρωμένα βέλη τοῦ πονηροῦ καταβέβαντες, τῶν δὲ πληγῶν τὸ πάθος ἐπιστημονικῶς ἀποτρέψαντες. Τὰ γὰρ αἷτια τῶν ἐν αὐταῖς ἀκαταστασιῶν τε καὶ στάσεων ἄρδην καταβαλόντες καὶ ἐκ μέσου ποιήσαντες, εἰς μὲν ἐξ ἀρχῆς εὐταξίαν ἀντικατέστησαν τὰ τέως ἐκείθεν τὸ κακῶς διοικεῖσθαι τῆς Ἐκκλησίας μέλη, (καὶ πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου μετοχετεύσαντες τὰ τοῖς πονηροῖς τοῦ πονηροῦ θελήμασι παρκαύψαντα).

Τοιοῦτοις τισι κακοῖς πρὸ χρόνων ἤδη τινῶν περιέ-
πεσεν ἡ τῶν Ἀντιοχείων ἀγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία,
καὶ ὡς ἀπὸ πρηστήρος τινος καὶ κεραυνοῦ πυρκαϊώδους
καταρραγέντος, τὰ κατ' αὐτὴν ζοφερώς καταστρέφε-
ται. Ἦν γὰρ λελήθεν ὅσα ὁ δυσσεβὴς καὶ Θεομισῆς
ἐκεῖνος ψευδοἈντιοχείας κακοΣεραφεῖμ ἐδραματούργη-
σεν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ διδασκάλου ὁδηγούμε-
νος, εἰς ὄλεθρον τοῦ κατὰ τὴν Συρίαν καὶ Ἀραβίαν Ὁρ-
θοδόξου πληρώματος, ὁ ἀνδροεικέλος ἐκεῖνος, φημί,
διόβολος, τοῦ Σατανᾶ ὁ πρωτότοκος καὶ δαιμόνων τῶν
ταρτοροῦχων ὁ προκαθήμενος, τὸ τερατώδες καὶ ποι-
κιλόμορφον θηρίον, ὁ τῶν πονηρῶν σπερμάτων τῆς δυσ-
σεβείας σπορεύς, ὅστις, ἐκτραχίλισθεις αὐτῆς τῆς εὐ-
θείας ὁδοῦ, καὶ εἰς βάρβαρον δεινῆς ἐμπεσὼν ἀσεβεί-
ας καὶ δοχεῖον χρηματίσας τοῦ πονηροῦ δαίμονος, (ὃς
καὶ εἰς ἄγγελον φωτὸς μετασχηματίζεται εἰσθεῖς), δι-
κφόρους ἐξ κληρώσεως καὶ μετασχηματισμοῦ ἐλάμβανεν
ἐν ὅλῳ τῷ τῆς μυστρᾶς αὐτοῦ ζωῆς χρόνῳ, καὶ τὸν
λύκον ἐν βαθεῖ τῷ κωδίῳ ὑποκρύπτων, τὴν ἀλωπεκὴν
ἐξωθεν ἐνεδύετο· ἡ δὲ πρὸς ἀπάντων τῶν εὐσεβῶν ἐμη-
χανῶς ὁ ἀσεβὴς, καθήλους ἐπισπείρων λογισμοὺς
καὶ ἄφυλα καὶ ἀτοπα δόγματα, καὶ συγχέων δι' αὐτῶν
καὶ συντράττων τὸ ὀρθὸν τῆς Θεοπνεύστου διδασκα-
λίας καὶ ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως. Ἐρ' οἷς φωραθεῖς
καὶ ἀπελεγχθεῖς, ἔτι ἐν Πρεσβυτέροις τελῶν, ὡς ἀσε-
βὴς καὶ ἄθεος, καθικέρεται παντελεῖ καθυπεβλήθη συνά-
μα τοῖς πονηροῖς αὐτοῦ θικσώταις. Ἀλλὰ μετὰ ταῦ-
τα, τοῦ τῆς ἀγιωτάτης τῶν Ἀντιοχείων Καθέδρας
Πατριάρχου κυρίου Ἀθανασίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαν-
τος, ἐξαίφνης ἀναπεπήδηκεν ὁ δυσσεβὴς, οἷα τις δαί-
μων ὑπερτρέψας, καὶ ἀνταρτικῆς δυνάμεως προσ-
κορούσας ὁρμῇ, καὶ ληστρικῇ βίᾳ καὶ δυνάστεϊ, ἐπέ-
βη τοῦ ἀγιωτάτου ἐκείνου θρόνου καὶ αὐτοχειροτόνη-
τος πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐφημίσθη ὁ τῶντι κακώ-
δοξος πατριάρχης, πρὸς μηδὲν ἄλλο ἀποβλέπων ὁ
δυσσεβὴς ἄλλ' εἰς τὸ διαφθεῖρειν τὸ ἐκεῖ Χριστῶνυμον
πλήρωμα καὶ ταῖς πονηραῖς αὐτοῦ κενοδοξίαις δυστυ-
χῶς καθυπαγαγεῖν.

Ἄλλ' ἐφθασεν ἡ θεία δίκη καὶ οὐκ ἔσχυσεν ὁ βέβη-
λος ἐπὶ πολὺ κατασχεῖν τὸν ἀγιώτατον ἐκεῖνον θρό-
νον καὶ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο καταμολύνει ἔδαφος, ὅπου οἱ
τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην ὠραῖοι πόδες ὠραίως ἔ-
στησαν. Γνωσθεῖς γὰρ τῷ ὅτι τῆς κραταιᾶς Βασιλείας,
ὡς οὐ ποιμὴν ἀλλὰ λύκος αἰμοδόρος καὶ φθορεὺς ὢν
τῶν ἐν Συρίᾳ καὶ Ἀραβίᾳ ὑποτελῶν Ὁρθοδόξων, καὶ
τοῦ θρόνου ἐξωστρακίσθη, καὶ ὑπερόριος ἐγένετο μετὰ
καὶ ἄλλων ὁπαδῶν αὐτοῦ. Κάντεῦθεν καὶ δευτέρᾳ Συ-
νοδικῇ καθικέρεται κανονικῶς [καθυπεβλήθη, καὶ ὡς

σεσηπὸς μέλος ἐξεκόπη τέλειον τῇ ἀξίᾳ τοῦ παν-
σθενουργοῦ καὶ θεοῦ Πνεύματος τῆς ὁλομελείας τοῦ
ἐνὸς τῆς Ἐκκλησίας σώματος, διὰ δὲ Συνοδικῶν γραμ-
μάτων ἐθεατρίσθη τηνικῶτα καὶ ἐδημοσιεύθη τοῖς
ἀπανταχοῦ εὐσεβέσιν ἡ κακοδοξία αὐτοῦ καὶ ἀσέβεια,
ὅπως μὴ ἰσχύσῃ ὁ πονηρὸς τῶν ζιζανίων σπορεύς λυ-
μῆνσθαι τὸ χλοηφόρον τῆς Ἐκκλησίας γεώργιον. Ἀλλ'
οὐκ ἐν τοσούτῳ καὶ μόνῳ τὸ κακὸν περικέκλεισται.
Αὐτοῦ γὰρ τοῦ κακοΣεραφεῖμ, τοῦ περισχλιπίζομένου
φατριάρχου Ἀντιοχείας, καὶ διάδοχος ἀνεβλάστησε
κακοΚυρίλλος τις, υἱὸς λοιμὸς ὁμόφρων κατὰ πάντα καὶ
ὁμόδοξος τῷ κακοδιδασκάλῳ αὐτοῦ, ὅφ' οὐ δὴ καὶ χει-
ροτονίης, τάχα δὲ καὶ Πατριαρχικῆς ἀξίης ἀξιοθῆναι
αὐχεῖ, ὑπὸ τοῦ ἀνιέρου ὁ ἀχειροτόνητος, ὑπὸ τοῦ ἀν-
τάρτου ὁ συναποστάτης ἐκείνῳ, ὑπὸ τοῦ κατακεκριμέ-
νου ἐπὶ ἀσεβείᾳ καὶ κακοδοξίᾳ ὁ ὁμόφρων καὶ συγ-
κατακεκριμένος ἐκείνῳ, ὑπὸ τοῦ ἀκοινωνήτου ὁ ἀκοινώ-
νητος, κατὰ γὰρ τὸν ξη'. Ἀποστολικὸν κανόνα, τοῦς
πρὸς αἵρετικῶν βηπτισθέντας ἢ χειροτονηθέντας οὐ-
τε πιστοὺς οὔτε κληρικοὺς εἶναι δυνατὸν, πρὸς ἕνα
καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἄφορῶν, πρὸς διαδοχὴν τῆς ἀσε-
βείας καὶ κακοδοξίας ἐκείνου, τὸ τοῦ κακοῦ κόρυκος
παγκάκιστον ὦν, πρὸς ὄλεθρον δηλ. ψυχικὸν τῶν
κατ' ἐκεῖνα τῆς γῆς τὰ μέρη ἀπλουστέρων καὶ ἀμα-
θεστέρων Χριστιανῶν. Βαβαὶ τῆς ἀκαθάρτου καὶ μα-
νιώδους καθ' ἡμῶν ὁρμῆς τοῦ κακοῦ πολεμήτορος!

Ὅθεν καίρος ἤδη μετὰ τοῦ προφήτου καὶ ἡμᾶς
ὕδωρ ὑπὲρ κεφαλῆς, φημί, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς πηγὴν
δακρύων ζητεῖν, ἐπὶ τὸ κατ' ἀξίαν θρηνολογῆσαι τὰς
περὶ τὴν ἀγίαν Ἐκκλησίαν ἐκείνην ἀπειροπληθεῖς συμ-
φορὰς, τὸ πάθος οἰκτεῖον, ὡς δέον, ἡγουμένους. Καὶ γὰρ
σύρροισι μίξ, σύμπνοισι μίξ τοῦ Πνεύματος, εἰς μίαν
Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν τὰς κατὰ
μέρος παροικίας συνάπτει, καὶ ὅταν δοξάζηται τὸ ἐν
μέλῳ, κατὰ τὸ Ἀποστολικὸν θεῖον λόγιον συγχαίρει
τὰ ἄλλα πάντα, ὁμοίως καὶ τοῦ ἐνὸς αὐτοῦ πάσχον-
τος καὶ τὰ λοιπὰ συμπάσχειν ἐπάναγκες. Ἀλλ' ἵνα
μὴ τῷ πάθει τελείως καθυποκύψαντες τὰ τῶν συμφο-
ρῶν αἵτις παρίδωμεν θρασυνόμενα, αὐτοὶ δὲ ἀμελεῖς
φκνῶμεν καὶ ῥέθυμοι μὴ ἐκπληροῦντες ἐτοιμῶς τὰ
θεῖα ἐντάλματα, καὶ τῶν ὀλεθρίων ζιζανίων μὴ ἐκκα-
θίσκοντες τὸ τῆς Ἐκκλησίας γεώργιον, δεῖν ἔγνωμεν
κοινῇ Συνοδικῇ διαγνώμῃ, γνώμῃ τε καὶ συναινέσει
τοῦ μακρ. καὶ ἀγιωτ. Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων
κ. κ. Παρθενίου, τοῦ ἐν ἀγίῳ κτλ. . . ., δικαίαν καὶ
κανονικὴν τὴν ψῆφον ἐξενεγκεῖν κατὰ τοῦ πονηροῦ
τούτου κακοΚυρίλλου διαδόχου τοῦ ψευδοἈντιοχείας
ἐκείνου κακοΣεραφεῖμ καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ, καὶ τῇ

ἀποτόμῳ δυνάμει τοῦ Πνεύματος ἐκρίζωσαι τὴν κακὴν φυτεῖαν, ἣν ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος οὐκ ἐφύτευσε, καὶ δημοσιεύσαι διὰ γραμμάτων ἡμῶν Συνοδικῶν τοῖς ἀπανταχοῦ εὐσεβέσι τὸν χειροτόνητον τοῦτον καὶ ἀνέρον καὶ πονηρὸν τοῦ πονηροῦ διάδοχον κακοΚύριλλον, ἵνα μὴ διαδόσιμος ἡ τοῦτου λύμη τοῖς εὐσεβέσι καὶ γνησίῳ τῆς Ἐκκλησίας γένηται τέκνους. Τούτου χάριν γράφοντες καὶ ἀποφαινόμεθα Συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμῶν ἱερωτάτων κτλ. . . . ἵνα ὅτε διαληφθεὶς κακοΚύριλλος διάδοχος τοῦ ψευδοἈντιοχείας κακοΣεραφείμ καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐλογίσθησαν χειροτονηθῆναι ὑπ' ἐκείνου τάχα τυχόν, ὡς ἀχειροτόνητοι καὶ ἀνέροι καὶ ὅλως ἀκοινωνήτοι, ἅτε ὁμόφρονες καὶ ὁπαδοὶ τοῦ δυσσεβοῦς ἐκείνου κακοΣεραφείμ καὶ οἱ οὗτοι κατὰκριτοι, γνωρίζονται παρὰ πάντων γυμνοὶ καὶ ἀμέτοχοι Ἀρχιερατικῆς καὶ Ἱερατικῆς χάριτος, καὶ μεκκρυσμένοι παντός Ἱερατικοῦ βαθμοῦ καὶ τιμῆς καὶ εὐλαβείας, ἀνάξιοι καὶ ἀπλῶς εἶπεν βδελυκτοὶ καὶ μισητοὶ καὶ ἀποτρόπαιοι. Ἐντελλόμεθα δὲ Πατριρχικῶς καὶ πνευματικῶς καὶ πᾶσι τοῖς εὐσεβέσι καὶ Ὁρθοδόξοις Χριστιανοῖς, ὅπως, γινώσκοντες αὐτοὺς τὸν τε διάδοχον τοῦ ψευδοἈντιοχείας κακοΣεραφείμ κακοΚύριλλον καὶ τοὺς λοιποὺς διαδόχους αὐτοῦ κατακεκριμένους ὑπὸ τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας καὶ Ἱερῶς Συνόδου ὡς δυσσεβεῖς καὶ κακοδόξους καὶ ἀντιθεοὺς καὶ ἀχειροτονήτους καὶ ἀνιέρους καὶ ὅλως ἀσεβεῖς καὶ ἀκοινωνήτους, μὴ προσδέχωνται ὅλως αὐτοὺς μηδὲ ὅλως συναγελάζωνται, ἀλλὰ φεύγωνσιν αὐτοὺς ἅπαντες ὡς λυσσῶντας κύνας κατὰ τῆς ποίμνης τοῦ Χριστοῦ καὶ ὡς λύκους αἰμοβόρους καὶ λυμεῶνας καὶ φθορεῖς, καὶ φυλάττοντες τὸν ἀπὸ τοῦ μικροῦ αὐτῶν στόμακος ἐξερχόμενον τῆς κακοδιδακτικῆς καὶ κακοδοξίας ἰόν, ἵνα μὴ λάθωσιν, ἰοβόλοις περιτυχόντες θηρίοις, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῶν πικρίαν ἐκδέξωνται. Ὅσοι δὲ παρὰ τὰ προσταττόμενα τολμήσωσι πρᾶξαι, οἱ τοιοῦτοι, Ἀρχιερεῖς τυχόν ὄντες ἢ Ἱερεῖς ἔστωσαν κτλ. (ὡς συνήθως).

αψνθ'. Δεκεμβρίῳ Ἰνδικτ. Ζ'.

+ ΣΕΡΑΦΕΙΜ κτλ. ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀποφαίνεται.

+ Ἐλέω Θεοῦ Πατριάρχης Ἱερουσαλὴμ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι συναποφαίνεται.

+ Ὁ Πρακτεὶας Γεράσιμος. + Ὁ Νικαίας Ἱερόθεος. + Ὁ Ἄνδρου Διονύσιος. + Ὁ Λαρίσσης Μελέτιος. + Ὁ Σερρών Ἰωαννίκιος. + Ὁ Μεσημβρίας Ἀνθιμος. + Ὁ Δρύστρας Παρθένιος. + Ὁ Σοφίας Ἱερόθεος. + Ὁ Ἐλασσῶνος Τιμόθεος.

(Κώδις Α. Μ. 411, σελὶς 295).

(Ἔπεται συνέχεια)

Ο ΙΩΣΗΦ ΟΒΕΡΜΠΕΚ κτλ.*

Τὸ σχέδιον τῆς ἐπανορθοῦσας τῆς ὀρθοδοξίας ἐν τῇ Δύσει ὁ Ὁβερμπεκ περιέλαβεν εἰς τὰς ἐξῆς τρεῖς μελέτας αὐτοῦ, ἥτοι 1) «Ἡ ὀρθόδοξος καθολικὴ Ἐκκλησία. Διαμαρτύρησις κατὰ τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας καὶ πρόσκλησις πρὸς ἴδρυσιν ἔθνικων Ἐκκλησιῶν» (Die rechtgläubige Katholische Kirche. Ein Protest gegen die päpstliche Kirche und eine aufforderung zur gründung Katholischer National-Kirchen Halle 1869). 2) Ἡ ἐν τῇ θείᾳ προνοίᾳ θέσις τῆς ὀρθοδόξου Ρωσσίας καὶ ἡ ἀποστολὴ αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν ἀνασύστασιν τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Δύσει. («Die providentielle Stellung des Orthodoxen Russlands und sein Reruf zur Wiederherstellung der rechtgläub. Kathol. Kirche des Abendlandes. Halle, 1889»). καὶ 3) «Ἡ μόνη εὐέλπις διέξοδος διὰ τὰ φιλελεύθερα μέλη τῆς Δυτικῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κόμιντα Δημήτριον Τολστόν, αὐτοκρατορικὸν ἐπίτροπον παρὰ τῇ ἀγιωτάτῃ Συνόδῳ τῆς Ρωσσίας» («Die einzige sichere Ausweg für die liberalen Mitglieder der roemisch-Kathol. Kirche. Offener Brie an den graf. D. Tolstoy, κτλ. Halle, 1870»). Ἐν ταῖς μελέταις ταύταις ἡ λογικὴ σειρὰ τῶν σκέψεων τοῦ Ὁβερμπεκ βαίνει ὡς ἀκολουθῶς: Ἦν καιρὸς ὅτε σύμπας ὁ χριστιανικὸς κόσμος περιλαμβάνετο ὑπὸ μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὁρατῆς τοῖς πᾶσι. Ἡ τοιαύτη κατάστασις ἐξηκολούθει μέχρι τοῦ μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἐπελθόντος χωρισμοῦ. (XI αἰ.) Τὸ Status quo τῆς τε δογματικῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως μετὰ τὸν χωρισμὸν τοῦτον διειρηθήσαν ἀμετάβλητα ἐν μόνῃ τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἡ δὲ Ρώμη ἔβαινε ἀπὸ καινοτομίας εἰς καινοτομίαν, ἀνακηρύττουσα τὸ ἐν μετὰ τὸ ἕτερον νέα δόγματα, καὶ παραγαγοῦσα τελευταῖον ἐξ ἑαυτῆς τὸν Προτεσταντισμὸν. Τοιουτοτρόπως ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία εἶνε νῦν ἡ μόνη ἀληθὴς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀδιαίρετου χριστιανισμοῦ καὶ ἡ μόνη ἀναντιρρήτως καθολικὴ Ἐκκλησία. Οὔτε ἡ παπικὴ οὔτε ἡ προτεσταντικὴ Ἐκκλησία δύνανται νὰ ἔχωσιν ἀξιώσεις νὰ θεωρῶνται **καθολικαί**, κατὰ τὴν ἀληθῆ σημασίαν τοῦ ἐπιθέτου τούτου. Ὅπως γίνω-

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 84—85.

σιν αὐταὶ ἀληθῶς καθολικαὶ Ἐκκλησίαι ὀφείλουσι ν' ἀπαρνηθῶσι τὴν ἰδιανέκατέρα θρησκευτικὴν ὁμολογίαν καὶ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν περίβολον τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἐὰν ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία εἶνε νῦν ἡ μία καὶ μόνη φύλαξ τῆς ὀρθοδοξίας, ἀφ' ἐτέρου αἱ ἐκφράσεις «Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία» καὶ «Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία» δὲν ἐμπερικλείουσιν ἐν ἑαυταῖς ἐννοίας συνωνύμους καὶ ταυτοσήμους. Ἐπὶ τοῦ παρόντος, εἶνε ἀληθές, αἱ δύο ἐκφράσεις αὗται συμπίπτουσι καὶ ἡ μία ἀντικαθίστησιν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἑτέραν. Ὡς ὅμως πρὸ τοῦ σχίσματος ὑπῆρχε δυτικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, οὕτω καὶ νῦν δυνατόν αὕτη ν' ἀναγεννηθῇ καὶ αὖθις, ὅτε καὶ ἡ ὅλη ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ ἀπαρτίζηται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐκ δύο ἀδελφῶν τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκ τῶν ἀρχῶν τούτων ὁρμώμενος καὶ φρονῶν, ὅτι ἀρκεῖ ν' ἀποκλεισθῇ ἐκ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν λειτουργικῶν βιβλίων τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας πᾶς νεωτερισμὸς καὶ πᾶν μὴ ὀρθόδοξον ὅπως ἀναφανῇ καὶ αὖθις ἐν τῇ Δύσει ἡ ἀρχαία ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐθεώρει τὸ πρᾶγμα οὐχὶ δυσκατόρθωτον. Πρὸς ἐφαρμογὴν δὲ τῆς τοιαύτης πρακτικῆς, ὡς ἔλεγε, λύσεως τοῦ ζητήματος καὶ πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μεταστάσεως εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐκείνων ἐκ τῶν Καθολικῶν, οἵτινες δὲν ἦσαν εὐχαριστημένοι ἐν τῇ ἰδίᾳ Ἐκκλησίᾳ συνέταξεν ἰδίαν λειτουργίαν (Ordo Missae), βάσιν μὲν ἔχουσαν τὴν λειτουργίαν τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐν πᾶσιν ὀρθόδοξον, ἣν καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς ρωσικῆς Συνόδου, ὡς μέλλουσιν, ν' ἀποτελέσῃ ποτὲ τὴν λειτουργίαν τῆς ἀναγεννηθησομένης ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Διότι ἐφρόνει, ὅτι, προκειμένου περὶ τοῦ τελετουργικοῦ μέρους, ἔδει τοιαύτη τις εὐκολία νὰ ὑπάρχῃ ἀπὸ μέρους τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Δύσεως προσερχομένους εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς, λέγων τὰ ἐξῆς ἀξιοσημεῖωτα: «Ἡμεῖς οἱ ἐν τῇ Δύσει δὲν δυνάμεθα νὰ γίνωμεν ἀνατολῶνται. Δότε ἡμῖν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μετὰ τυπικοῦ τῆς Δύσεως, καὶ θὰ ἔλθωμεν πρὸς ὑμᾶς κατὰ χιλιάδας».

Τὴν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν ἐπιστροφὴν ἑαυτοῦ ὁ Ὁδερμπεκ ἔθετεν, ὡς φαίνεται, τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν ἐξαρτήσει ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ὡς ἄνω ἐκτεθέντος σχεδίου αὐτοῦ περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλη-

σιῶν. Ἀλλ' ὅτε ἐφεξῆς παρετηρήθη, ὅτι τὸ σχέδιον αὐτοῦ τοῦτο δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ διὰ τῆς μονομεροῦς ἐνεργείας τῆς ρωσικῆς Συνόδου, καὶ ὅτι ἀπαιτεῖτο πρὸς τοῦτο προηγουμένη συνεννοήσει μετὰ τῶν ἐν Ἀνατολῇ ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τοῦθ' ὅπερ ὅμως θ' ἀπῆται πολὺν χρόνον, τότε ἐπισήμως ἐν ἔτει 1869 προσῆλθεν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, γενόμενος δεκτὸς ἐν τάξει λαϊκοῦ, συμφώνως πρὸς τοὺς σχετικοὺς κανόνας περὶ τῶν εἰς γάμον ἐρχομένων κληρικῶν.

Ἐν ἔτος μετὰ τοῦτο, ἦτοι κατὰ τὰ 1870, ἀναφαίνεται ἐν τῇ Δύσει ἡ οὕτω καλουμένη παλαιοκαθολικὴ κίνησις, ἡ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ δόγματος τοῦ ἀλαθήτου τοῦ πάπα ὑπὸ τῆς ἐν τῷ Βατικανῷ Συνόδου ἐγερθεῖσα, πρὸς ἣν, ὡς ἦν ἐπόμενον μετ' ἰδιαιτέρου ὅλως ἐνδιαφέροντος ἐστράφη ἡ προσοχὴ τοῦ Ὁδερμπεκ. Ἡ κίνησις αὕτη ἐνῶς ἀνεπτέρωσε τὰς ἐλπίδας πάντων τῶν φίλων τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τε Ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ Δύσει, καὶ μετὰ τῶν πρώτων, ἐγνοεῖται καὶ τοῦ φίλου τοῦ Δέλλιγγερ Ὁδερμπεκ, ἀφ' ἐτέρου ὅμως συνετέλεσεν ἐμμέσως, εἰς τὸ νὰ βραδύνῃ ἡ ἐτυμγορία καὶ ἀπόφασις τῆς τε ρωσικῆς Συνόδου καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τε τῆς αἰτήσεως τοῦ Ὁδερμπεκ, ὅπως γένηται δεκτὸς ἐν τῷ βαθμῷ τῆς ἱερωσύνης ὃν ἔφερε κατὰ τὴν προσέλευσιν αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἔργου λειτουργίας. Διότι ἐκρίθη ἀναγκαῖον ὅπως τὸ ἔργον τῆς ἐνώσεως τῶν Παλαιοκαθολικῶν μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς ἔργον γενικωτέρας σημασίας, προηγηθῇ τοῦ ἔργου τοῦ Ὁδερμπεκ, ὡς μερικοῦ, καίτοι, σημειωτέον, ἡ πρὸς μελέτην τοῦ ἔργου τούτου συστάσα ἐπιτροπὴ ὑπὸ τῆς ἀγιωτάτης Συνόδου τῆς Ρωσσίας, μετὰ ἐξέτασιν οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῷ τὸ ἀντορθόδοξον. Καὶ οὕτω τὸ ἔργον τοῦ Ὁδερμπεκ καὶ ἡ τύχη αὐτοῦ συνεδέθη στενῶς μετὰ τοῦ καθόλου ἔργου τῆς ἐνώσεως τῶν Παλαιοκαθολικῶν, πρὸς ὃ ἄλλως τε εὗρηται κατὰ λόγον φυσικὸν ἐν ἐσωτερικῇ σχέσει καὶ συναφείᾳ.

Ὁ Ὁδερμπεκ παρέστη αὐτοπροσώπως εἰς τὰ διάφορα συνέδρια τῶν Παλαιοκαθολικῶν, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἐλάμβανεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς διαφόρους θεολογικὰς συζητήσεις ὑπεραμυνόμενος τῶν ἀρχῶν τῆς ὀρθοδοξίας. Ἐπιστρέφων δ' ἀκολουθῶς εἰς Ἀγ-

γλίαν ἔσπευδε ν' ἀνακοινώσῃ διὰ τοῦ τύπου τὰς ἐντυπώσεις αὐτοῦ, δημοσιεύων σχετικὰς μελέτας αὐτοῦ, οἷαι αἱ περὶ τοῦ ἐν Μονάχῳ (1873) καὶ περὶ τῶν ἐν Βόννῃ συνεδρίων μελέται αὐτοῦ. (1875 καὶ 1876). Ἀξιοσημεῖωτον δ' εἶνε ὅτι ἐν τινι τῶν ἐν Βόννῃ συνεδρίων ὁ Ὁδερμπεκ ἀντέλεξε μετὰ σθένους κατὰ τινων Παλαιοκαθολικῶν θεολόγων, πολεμῶν τὴν προσθήκην τοῦ Filioque εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως καὶ ὑπερασπίζων τὴν ὀρθόδοξον περὶ τούτου διδασκαλίαν, καὶ τοσοῦτον ἢ ἀντίθεσις ἐκείνῃ παρώξυνε τὰ πράγματα, ὥστε ἔπαυσεν ἔκτοτε λαμβάνων μέρος εἰς τὰ συνέδρια τῶν Παλαιοκαθολικῶν, μόνον δὲ κατόπιν τοῦ ἔτους 1892 ὅτε μερὶς τις τῶν Παλαιοκαθολικῶν (Παλαιοκαθολικοὶ τῆς Ἑλβετίας) ἀφῆρεσε ἐκ τοῦ Συμβόλου τὴν προσθήκην τοῦ Filioque, ἤρξατο καὶ πάλιν νὰ συμμετέχῃ τῶν ἐν λόγῳ συνεδρίων.

Ἐν Λονδίνῳ ὁ Ὁδερμπεκ ἐξέδιδεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1866, δαπάναις τῆς ρωσικῆς Συνόδου, εἰς γλῶσσαν ἀγγλικὴν τὴν «Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐπιθεώρησιν» αὐτοῦ (The Orthodox Catholic Review) ἔχων ὡς γνωμικὸν τὴν ρῆσιν «τὸ φῶς ἐξ Ἀνατολῆς» (ex oriente lux), καὶ ὑπερμαχῶν σθεναρῶς ἐν τῇ Δύσει τῶν ἀρχῶν τῆς ὀρθοδοξίας, ἃς εἰλικρινῶς ἠσπάζετο. Περὶ δὲ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου αὐτοῦ ἐνασχολήθη ἐπὶ μακρὸν εἰς τὴν διόρθωσιν καὶ ἐκ νέου ἐκτύπωσιν παλαιᾶς Ἀγγλικῆς μεταφράσεως τῆς περιπύστου Ὁμολογίας Πέτρου τοῦ Μογίλα, ἣν καὶ ἐξέδωκε τύποις κατὰ τὸ 1899.

Τοιοῦτον ἐν ὀλίγοις τὸ περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἔργον τοῦ Ὁδερμπεκ. Οἰανδήποτε δὲ ἐκβασιν θέλει λάβῃ ποτὲ ἢ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Παλαιοκαθολικισμὸς θρησκευτικὴ κίνησις ἐν τῇ Δύσει, μετ' αὐτῆς ἀναποσπάστως ἔσται συνδεδεμένον καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅστις ἐὰν κρίνῃ τις ἐκ τῆς ὅλης πορείας τοῦ βίου αὐτοῦ ὑπερθεὶν πάσης ἄλλης σκέψεως ἔθετε τὰς ἰδίας θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, δι' ἃς διέθεσε πᾶν ὃ τι πολύτιμον εἶχεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ· τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Ἰωσήφ Ὁδερμπεκ ἀναμφιβόλως θέλει καταλάβῃ τὴν προσήκουσαν αὐτῷ θέσιν ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς ἐνώσεως τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ ἧς οὗτος τοσοῦτον ἐκθύμως, εἰλικρινῶς καὶ ἀπροκαταλήπτως ἔργῳ καὶ λόγῳ εἰργάσθη.

Π)χξτ' 15 φεβρουαρίου 1906.

† Ἀρχιμ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ κτλ.

Ἄλλ' ἐκ τῶν προσφάτων ἔτι ἀνασκαφῶν τῶν Ἀγγλῶν ἐν Κρήτῃ, ἰδίως τῶν ἐν Κνωσσῷ, δὲν ἀπεδείχθησαν τ' ἀνάκτορα τοῦ Μίνωος, τοῦ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ἰσοβίου δικαστοῦ τοῦ Ἄδου ἕνεκα τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ προαχθέντος; Εἶναι ἀναμφηρίστως κτίριον τῆς μεμακρυσμένης ἐκείνης ἐποχῆς τῆς πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἣν οἱ Ἕλληνες δὲν εἶχον ἄδικον, ἐξ ὧν βλέπομεν σήμερον βάλλοντες καὶ τὴν χεῖρα ἡμῶν εἰς τὸν τύπον τῶν ἡλῶν, ὀνομάζοντες ἀνθηρὰν καὶ πεπολιτισμένην, καθ' ἣν ἡ Κρήτη ἐπὶ θαλασσοκρατίᾳ ἤκμασεν²⁵. Ὅπερ δὲ σπουδαιότατον διὰ πάντα, εἶναι ὅτι αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Κνωσσοῦ καὶ διὰ τὸν μὴ εἰδικὸν ἱστορικὸν ἢ ἀρχαιολόγον παρουσιάζουσι μέγα ἐνδιαφέρον καὶ προκαλοῦσι συνεχῆ κατὰπληξιν. Αἱ εἰκόνες αἱ τοὺς τοίχους κοσμοῦσαι, τὰ εὐρεθέντα ποικίλα ἀγαλμάτια, ἢ ἐπ' αὐτῶν περιβολή, ἢ καθόλου τεχνικὴ κατασκευὴ ἀναπαριστῶσιν ἡμῖν τοὺς συγχρόνους τοῦ Μίνωος κατοίκους τῆς νήσου, καὶ τὰς σκηνὰς τοῦ καθημερινοῦ αὐτῶν βίου μετὰ τέχνης ἀναμαρτίτου καὶ θαυμαστῆς. Ἐν Κρήτῃ ἀνέστη νέος πολιτισμὸς μέχρι τοῦδε ἄγνωστος, λίαν προηγμένος. Τοῦτον ἤρξαντο ἀπὸ ἔτους περίπου καὶ Μινώειον ἴν' ἀποκαλῶσι, ἀλλὰ περιττὸν ἵνα προσθέσω ὅτι ὁ ὀρισμὸς οὗτος μόνον εἰς τὸν τῆς νήσου ταύτης καθόλου προϊστορικὸν πολιτισμὸν ἀναφέρεται. Ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος τῶν ἀρχαίων ζῇ σήμερον καὶ διδάσκει ἡμᾶς πολλὰ, ἅτινα ἐνομίζομεν προϊόντα νοῦ μεταγενεστέρου καὶ εὐφύας νεωτέρας· οἱ καλλιτέχναι τῆς σήμερον δύνανται ἴν' ἀναπαραστήσωσι πολλὰς τοῦ ἀρχαίου βίου περιπετείας καὶ σκηνὰς ἐν ταῖς πλαστικαῖς αὐτοῦ λεπτομερείαις. Ὁ κόσμος τῶν ἀρχαίων ζῇ σήμερον ὑπὸ τὰ ὄμματα ἡμῶν ἐν τοῖς Μουσείοις τὸν ἀληθῆ καὶ συνήθη αὐτοῦ βίον καὶ σαφῶς διαγινώσκεται²⁶.

ἰ συνέχεια ἀπὸ σελ. 86—87.

25. Πραγματεῖαν καλὴν παρέχει ἡμῖν περὶ τῶν δύο Λαβυρινθῶν (The two Labyrinths) ὁ Halh ἐν I. of Hellenic Studies 1905, σ. 320—337 μετ' εἰκόνων ἐφορμώμενος ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Διοδώρου (A, 61) λεγομένων· «φασὶ δὲ τινες καὶ τὸν Δαίδαλον εἰς Αἴγυπτον παραβλόντα καὶ θαυμάσαντα τὴν ἐν τοῖς ἔργοις τέχνην κατασκευάσαι, τῷ βασιλευσonti τῆς Κρήτης Μίνῳ λαβύρινθον ὅμοιον τῷ κατ' Αἴγυπτον, ἐν ᾧ γενέσθαι μυθολογοῦσι τὸν λεγόμενον Μινώταυρον. Ἄλλ' ὁ μὲν κατὰ τὴν Κρήτην ἠφανίσθη τελείως... ὁ δὲ κατ' Αἴγυπτον ἀκέραιον τὴν ὅλην κατασκευὴν τητήρηκε μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου». Πρβλ. οἰκεία μέρη καὶ παρὰ Στράβωνι.

26. Ἀνάγνωθι τὴν τοῦ Dussandη διατριβὴν ἢ «Ὀμηρικὴ Τροία καὶ αἱ τελευταῖαι ἐν Κρήτῃ ἀνακαλύψεις», ἐν R. de l'ecole d' Anthropologie Φεβρ. 1905.

δ'. Καὶ ἡ Μέση Ἱστορία ἠλλάξε περιβολὴν, ἐπλουτίσθη διὰ τῶν χειρογράφων, ἅτινα ἐν διαφόροις βιβλιοθήκαις ἀνευρέθησαν καὶ ἐν διαφόροις καταλόγοις κατεστρώθησαν, ἐξ ὧν μάλιστα τελευταῖον αἱ βιβλιοθήκαι τοῦ Ἀγίου Ὁρους καὶ αἱ τοῦ Βατικανοῦ ἠρευνήθησαν καὶ τὰ ἐν βιβλιοθήκαις τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Εὐρώπης ἀραβικά καὶ ἄλλα χειρόγραφα ἐμελετήθησαν καὶ μελετῶνται ἔτι²⁷.

Καὶ ἡ Βυζαντινὴ Ἱστορία, ἡ πρότις καὶ μέγιστα ἡμᾶς ἐνδιαφέρουσα διηρευνήθη. Αὕτη μετὰ τὸν Mortreuil, τὸν de Lingenthal, τὸν Tafel, τὸν Hopf, τὸν Finlay, τὸν Leger, τὸν Drapeyron, τὸν Miller, τὸν Rambaud, τὸν Bayet, τὸν Legrand, τὸν Hirsch, τὸν de Boor, τὸν Labarte, τὸν Gelzer, τὸν Stzygowski, τὸν Schlumberger, τὸν Diehl, τὸν Mordtmann, τὸν Regel, τὸν Beljajev, τὸν Ouspensky, τὸν Παπαρρηγόπουλον, τὸν Πασπάτην, τὸν Σακελλεῖον, τὸν Ρενιέρην, τὸν Σάθαν, τὸν Λάμπρον, πατέρα καὶ υἱόν, τὸν Γεδεών, τὸν Κεραμέα, τὸν Μηλιαράκην, ἀπὸ τοῦ 1891 ἐν τῇ προσηκούσῃ τάξει κατετάχθη καὶ ἐσημείωθη διὰ τοῦ ὀρίσμου ἰδίων ἐδρῶν μελέτης καὶ διδασκαλίας ἐν Εὐρώπῃ, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ Μονάχου διὰ τοῦ Krumbacher²⁸, καὶ διὰ τῆς ἰδρύσεως δύο κυρίως περιοδικῶν, ὡς πρὸς τετραετίας κατέδειξε ἐν εὐρείᾳ πραγματεία ἐπικροτηθεῖσα μὲν τότε ἀλλ' ἀναμνησθεῖσα ἔτι τὸν ἐκδότην αὐτῆς²⁹. Ἐκτοτε νέοι παράγοντες εἰσῆλθον εἰς τὴν βυζαντινὴν ἐργασίαν, περὶ ὧν ἄλλοτε, τῶν θεῶν διδόντων.

ε'. Ἡ δὲ Νεωτέρα Ἱστορία; Καὶ αὕτη ἐκ τῶν ἀρχαίων τῶν διαφόρων κρατῶν ἠντλήσε καὶ ὠφελήθη· οὕτως ὥστε, πανταχοῦ ὁ ὀρίζων τῆς Ἱστορίας νύρυνθη καὶ ἡ ὁμίχλη ἡ τὴν ἱστορικὴν

27. Ἐργασίαι τοῦ Omont, Garthausen, Σακελλίωτος, Σάθα, Λάμπρου, Παπαγεωργίου, Ἰακώβου Βατοπεδινού, Παπαδ. Κεραμέως, Γεδεών κλ. τοῦ Regel 1898, τοῦ G. Meyer 1894, Miklosich Müller 6 τόμοι Acta 1890, τοῦ Trinchera, τοῦ Spata, τοῦ Starrabha Diplomi greci. ἐν Παλέρμῳ 1887. κλ.

28. Ἐν Μονάχῳ, ἐν Λειψίᾳ, Βυρτσούργῳ, Μαρβούργῳ, ἐν Παρίσι, ἐν Πετρούπολει, ἐν Ὁδησσῷ, ἐν Γράτς, ἐν Κωνσταντινουπόλει.

29. Τὰ περιοδικὰ εἶναι τὰ γνωστά: «Byzant. Zeitschrift» καὶ «Bizantijskij Vremennik» (Πετρούπολει) τὸ πρῶτον ἐν πάσῃ σχεδὸν εὐρωπαϊκῇ γλώσσῃ γραφόμενον, τὸ δὲ δεύτερον μόνον ἐν ρωσικῇ καὶ ἑλληνικῇ. Μετὰ τὸ 1897 συντελεσθείσης τῆς ἐκδόσεως τοῦ Γ τόμου τοῦ Ζωναρά, ἔληξεν ἡ ἐκ πεντήκοντα τόμων συγκειμένη Βυζαντις, ἐκδ. Βόννης, νέα δ' ἐντεῦθεν σειρὰ ἐκδόσεων ἐν τῷ Τεύβνερειῷ τύπῳ, οἷον εἰς συνέχῃ τῶν ἑλλήνων κλασικῶν ἤρξατο.

ἀτμόσφαιραν καταλύπτουσα κατὰ μέγα μέρος διεσκεδάσθη. Διὸ καὶ ἡ Ἐπιστήμη ἐξειδικεύθη τοσοῦτον ὥστε αἱ ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων ἔρευναι καθίστανται σήμερον δυσοικονόμητοι καὶ δυσπαρακολούθητοι, μάλιστα παρ' ἡμῖν, ὅπου ἐν λιμῷ καὶ αὐχμῷ βιβλιοθηκῶν ζῶμεν. Ἡ λεπτολόγος ἔρευνα περὶ τινος θέματος, ἡ ἀκριβολόγος λεπτομέρεια περὶ τινος γεγονότος ἀφῆρεσαν ἀπὸ τῶν ἐπιστημῶν τὸν καιρὸν πρὸς εὐρύτερας καὶ γενικώτερας ἐργασίας· αἱ ἀσχολίαι αὐτῶν περιορίσθησαν εἰς ἀκριβῶσεις χρονολογιῶν, ἐρεῖνας χρονολογικῶν συστημάτων, στρατηγικῶν παρατάξεων, περιγραφῶν ἀρχαίων πόλεων, μελέτην χειρογράφων, σύνταξιν καταλόγων χειρογράφων, περισυλλογὴν βιβλιογραφίας.

Οὕτως ἔχομεν σήμερον κατὰ χιλιάδας εἰδικὰς μελέτας περὶ διαφόρων θεμάτων, δημοσιεύματα δὲ ποικίλα, περὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν τῶν περὶ τι διακριθέντων, περὶ βασιλέων, περὶ θεσμῶν καὶ τοσοῦτων ἄλλων· ὅ,τι ἦν δυνατόν πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν γενέσθαι, σήμερον πάντῃ ἀδύνατον ἐστὶν ὑπὸ γενικὴν συγγραφικὴν ἐποψίν· τοῦτου δ' ἔνεκεν ἡ γενεὰ τῶν ἐξόχων ἱστορικῶν ἀστέρων τῶν ἐν τῷ στερεώματι τῆς Ἱστορίας διαλαμπάντων παρῆλθεν· ἡ τῶν Gibbon, Macaulay, Grote, Niebur καὶ Schlosser καὶ Ranke Cantu· καὶ Weber, Mommsen καὶ Curtius, τοῦ Giesebrecht, τοῦ Lebeau, τοῦ Duruy, τοῦ Κούμα, τοῦ σχολάρχου τῆς ἡμετέρας Σχολῆς³⁰, τοῦ Πολυζωΐδου³¹ καὶ Παπαρρηγοπούλου³², οἱ δὲ ὑπάρχοντες διάδοχοι αὐτῶν, μεθ' ὅλην τὴν ἀγαθὴν αὐτῶν θέλησιν καὶ τὴν εὐμάρειαν, ἧς ἀπολαύουσι, μὴ τρέμοντες περὶ τῆς τύχης αὐτῶν τῆς αὔριον, μὴδὲ μεριμνῶντες περὶ τῆς αὔριον, ὡς παρ' ἡμῖν, ἀδυνατοῦσιν ἵνα συγκεντρώσωσι τὰς δυνάμεις αὐτῶν πρὸς παραγωγὴν ἐργασίας τοσοῦτον ἀφθόνου ὡς ἐκεῖνοι, ἐπειδὴ ἀπορροφῶνται καὶ διατρίβουσι περὶ πολλὰ καὶ περὶ τὴν ἐξοικονόμησιν τῆς περὶ ἐνὸς θέματος συνειλεγμένης καὶ διατετυπωμένης ὕλης. Ἐντεῦθεν δὲ τελευταῖον ἐν τοῖς ἐπιστημονικοῖς συνεδρίοις εὐχαὶ περὶ συγκεντρώσεως τῆς πολυμεροῦς ἐργασίας ἐξεφράσθησαν, πολὺ δικαίως.

(ἔπεται συνέχεια)

30. Προχείμως ὅρα Γεδεών· Χρονικὰ Πατρῶν. Ἀκαδ. σ. 187. Ἱστορία ἀνθρωπίνων πράξεων, τόμοι δώδεκα, Βιέννη 1832, —καὶ Γεωγραφία Βάλβη τόμ. πέντε, Βιέννη 1838—1840.

31. Πολυζωΐδου, Γενικὴ Ἱστορία ὑπὸ Κρέμου ἐπεξεργασθεῖσα.

32. ἐκδ. Β', ἡ κοινή.